

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 1080 Lej
Fél évre ... .. 540 Lej
Negyed évre ... .. 270 Lej
Havonta ... .. 90 Lej

Hirdetések díszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

Szerkesztőség:
Arad, Acsév-palota
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
Sürgönycim Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Megjelenik naponta reggel

Kinek van igaza?

Épületes és szórakoztató olvasmányt nyújt mostanában a bucaresti-i sajtó. Románia legismertebb politikusai, akik külföld előtt is reprezentálják az országot, a legmegdöbbentőbb vádakot dobálják az újságok hasábjain egymás fejébe. „Tolvaj”, panamista, „szélhámos” a legerreghébb kifejezések közé tartoznak és az ádatlan harc, amit elsősorban a pártszervevények futnak, már hetek óta tart. Ezek az európai híre, kiváló politikusok, akik nyilvánvalóan minden cselekedetükkel, tehát ezzel az ádáz harccal is, az ország javát akarják. (mert illik róluk ezt feltételezni), vajjon nem tudják-e, hogy minden támadás, amit egymás ellen intéznek, súlyosan aláássa a nemzet tekintélyét. A külföldi sajtó, mint nagy politikai szenzációt találja fel olvasóinak Románia reprezentáns politikusainak hírlapi csatáit. És az olvasó közönség talán érdeklődve olvassa el ezeket a hírneves politikusokhoz nem méltó idézeteket, vádakot, és már el is felejtkezett róluk. De nem úgy ám a külföld politikusai. Ők következtetnek és ítélkeznek a nem a legfinomabb fegyverekkel küzdő politikusaink fölött, és ítélkeznek az egész ország népe fölött is. Joggal kérdezhetik: milyen lehet egy olyan ország népe, amelynek vezetői így kitergetik egymás szennyest a világ elé.

Számíthat-e ilyen politikusokkal rendelkező ország a külföld támogatására? Remélhető-e, hogy ilyen körülmények között akad olyan ország, amely kölcsönt nyújt Romániának. Hiszen a legszámottevőbb politikusok, akiknek kezében van, vagy volt letéve az ország gazdasága, sikkasztónak, tolvajnak nevezik egymást és adatokkal igyekeznek meggyőzni egymásról, hogy valóban tolvajok és sikkasztók. Külföldön nem ismerik a politikai harcokat ezt a durva eszközt és nem gondolják-e politikusaink, hogy külföld el találja hinni mindazt, amit egymásról mondanak. Elveszett az ország becsülete, megcsorbult presztízse külföld előtt, ha megszünt a vezetőben való bizalom is. Egy anekdota jut eszünkbe Románia politikusai között folytatott hírlapi harcokkal kapcsolatban:

Két haragos kölcsönösen feljelentette egymást a bíróságnál. Az egyik azért, mert a másik azt mondta róla:

— Te hitvány váltóhamisító.

A másik azzal vádolta haragosát, hogy őt aljas kabáttolvajnak nevezte. A bíróság elé került az ügy és a bíró megidéztet egy tanút az ügyben. Kérde a tanútól:

— Mit tud a sértésekről?

— Azt nagyságos uram, — volt a válasz — hogy mind a kettőnek igaza van. Így járhatnak a mi főpolitikaink is, akik a legnagyobb hitványságokkal vádolják egymást külföld előtt. Ezek a vádak ma már világpolitikai szenzációvá dagadtak és félmű lehet, hogy külföld azt fogja hinni, hogy valamilyen vádakodó politikusnak igaza van.

Averescu panamista törekvésekkel vádolja Vaida Sándort.

Politikai botránnyá dagadt a két pártvezér közötti hírlapi polemia. — A személyi élű támadások leálcázzák a két párt kulisszatitkait. — Averescut felségsértéssel vádolják, mert Károly extrónörökös visszatérését készíti elő.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Politikai körökben és az ország közvéleményében is kínos megdöbbentést keltett az a kölcsönösen éles politikai harc, amely a lapok hasábjain Averescu tábornok és Vaida-Voevod Sándor között napról-napra mind szenvedélyesebb hullámokat ver fel s amely a mai napra már valóságos botránnyá dagadt. Vaida tegnapi hírlapi támadására Averescu lapjában ma ugyancsak személyi élű támadással válaszol és Vaidáról a következőket írja:

— Vaida szerint a mai helyzet csak akkor tisztázódik, ha a nemzeti-parasztpártnak módjában lesz a mai elviselhetetlen viszonyokat megjavítani. Az én meggyőződésem az — írja válaszában Averescu tábornok, — hogy ha Vaida meg tudná valósítani áhitott terveit, az első lépése az volna, hogy kicserélné bizonyos területeket, mely művelet megoldásán már évek óta fáradozik s amely kicserélés neki 20 millió lejt jelentene, a kinstár pedig ugyanennyivel károsulna.

— Averescu tehát nyíltan kimondja a nagy szót: 20 milliós panamával vádolja meg Vaidát, amelyet a volt miniszterelnök kormányra kerülése esetén — követne majd el.

Természetes, hogy Vaida sem hagyja magát s válaszában újabb kiméletlen kirohanást intéz Averescu ellen, aki ellen a következő négy vádpontot emeli:

— 1. Averescu volt az, aki saját birtokát, — mint azt a Viitorul is megírta — az állam kárára elcserélte. 2. Averescu volt az, aki erőszakkal összehozott parlamentjével

egy gyönyörű, hatalmas házat ajándékozott magának. Ezzel azonban nem elégedett meg, hanem mikor kiköltözött a miniszterelnökségi palotából, magával vitte annak teljes berendezését. 3. Averescu volt az, aki iparügyi minisztersége idején egy Aron Schuller nevű nyolc millió lejes garancialevélét visszaadta, jóllehet Schuller csak egy millió 800 ezer lej értékű árut szállított le. 4. végül Averescu az az ember, aki körül az ország legveszedelmesebb tolvajai összecsoportosultak.

Vaida újabb „leleplező” támadása az egész országban óriási izgalmat és megdöbbentést keltett s a két politikus közötti szokatlant párharcba beleszólván, a Cuvantul megállapítja, hogy az ilyen tónus és modor méltatlan neves államférfiakhoz, akikben az ország egyáltalán nem bízhat meg többé. A lap sajnálattal tapasztalja, hogy a

támadások szövegét a külföldi sajtó tendenciózus beállításokban reprodukálja s ezzel kiszámíthatatlan erkölcsi károkat okoznak Romániának.

Nem vagyunk snobok, — írja a lap, — de erélyesen követelnünk kell, hogy az urak hagyják abba különös passziójukat, amely már az ország bőrre megy. A politikus urak bőrét cseppet sem sajnáljuk, de igenis tiltakozunk a román nép nevében, amelynek a bőrét senki ne mérészele ilyen kalmár-fogásokkal vásárra vinni! Ezután leszögezi a lap, hogy Averescu tábornok megesküdött arra, hogy Károly extrónörökös visszatérését mindenképpen keresztül fogja vinni. Averescu tehát felségsértő és elárulja a dinasztia és a román alkotmány érdekeit.

Pogromra uszítanak a bécsi nemzeti szociálisták.

A bécsujhelyi rendőrfőnökség bizik a maga erejében. — Akcióba kezdtek a kommunisták. — Kit terhel majd a felelősség az esetleges kirobbanásokért. — Az osztrák közvélemény ideges és szigorubb intézkedéseket követel. — Otszáz bajor áll készen a határon a Heimwehr támogatására.

Bécsből jelentik: Az osztrák kormányhoz érkezett jelentés szerint a bécsujhelyi rendőrfőnökség a Heimwehr és a Schutzbund felvonulási programját megváltoztatta és pedig olyanformán, hogy a felvonulásokra két különböző városrészt jelölt ki. Így a két párt felvonulását egy semleges zóna választaná el, amelyet csendőrökkel és rendőrökkel ragnának meg, akik ilyenképp — szól a jelentés — feltétlenül fenn fogják tartani a rendet. A rendőrfőnökség intézkedését egész Ausztria közvéleménye tulkevének és erélytelennek találja, mert nem tartja lehetségesnek, hogy mindössze pár száz csendőr és rendőr meg tudná akadályozni a tizezrekre menő tömegek esetleges összeütközését.

Bécsi újabb jelentések szerint a két tábor hangulata különben percről-percre izgatottabb lesz és az ellenséges viszony teljes-

séggel kiéleződött. A nemzetőrség tagjai azonnal válaszoltak a szociálista felvonulás engedélyezésére, hogy a bekövetkezendőkért a felelősséget áthárítják a munkáspártokra, viszont hangsúlyozzák, hogy ők minden körülmények között tartózkodni fognak a provokációtól, de nem tűrik el a szociálisták minden bizonnyal megtörtént atrocitásait. Vagyis Bécs teljességgel elkerülhetetlennek tartja az összeütközést és ezért az egész ország nagyfokú idegességgel tekint a várható események elé.

Az Anschluss előrevetí árnyékát.

Növeli az izgalmakat, hogy tegnap a kommunistapárt is kiadta a jelszót: október hetedikén minden kommunista legyen Bécsujhelyen! A nemzeti szociálisták ugyancsak harcias gesztusokkal dolgoznak és pogromra

bujtató plakátokkal vonulnak fel Bécs utcáin. A *Rothe Fahne* mai számát izgató cikke miatt ismét elkobozták. Gráci jelentések szerint az ottani kommünista lap szerkesztőjét a rendőrség letartóztatásba helyezte, mert igen éleshangu cikkben támadta a rendőrséget és a kapitalistákat védelmező rendőröket. A müncheni kommünista *Neue Zeitung* azt írja, hogy egy ötszáz főből álló bajor csendőrsztag éles töltésekkel elindult a Heimwehr támogatására és bevonulásra készen vár, az osztrák határon.

A munkácsi rabbi nem fogott kezet egy főhercegnővel.

A holland követ és Löwenstein főhercegnő érdekes látogatása Spira rabbinál.
A bölcse rabbi uszonnával kínálta meg az előkelő vendégeket.

(Munkács, okt. 3.) A múlt héten igen előkelő vendégek utaztak be Ruszinszkót: Van der Müller holland követ és unokahuga, Löwenstein főhercegnő. Az illusztris vendégek Bartos közigazgatási tanácsos kíséretében meglátogatták Ruszinszkó minden nagyobb városát és nevezetesebb helyeit.

Munkácsra szombaton érkeztek meg és a Latorica-társaságnál tettek látogatást. Az előkelő holland vendégek felkeresték Spira Lázár munkácsi főrabbit is, akinek bölcsességéről a vendégek sokat hallottak. Dél előtt tíz órakor érkezett meg Van der Müller és Löwenstein főhercegnő a rabbi lakására, aki éppen délelőtti ájtatosságát végezte. A rabbi nem akarta fogadni a vendégeket, mert ép imádkozott s azt nem szakíthatta meg. Erre a vendégek délután keresték fel a rabbit, akivel a követ kezet szorított. A követ után belépő főhercegnő is kezet akart nyújtani, de a rabbi nem fogott kezet a főhercegnővel. Mikor a rabbi látta a főhercegnő meglepődését, elnézését kérte, amiért nem fogott kezet vele, de mint főpap az ünnepek előtt kötelees a nőnemtől távol tartani magát, még a saját feleségéhez sem szabad közelednie és így nem foghat a főhercegnővel sem kezet.

A rabbi üdvözölte a holland követet és a főhercegnőt, akinek családfáját 800 évre visszavezette és elismerőleg nyilatkozott a kultúralt Hollandiáról, ahol már 800 évvel ezelőtt

Bécsuhely felkészült az ostromra.

A bécsi jobboldali sajtó szerint Bécsuhely lakosságának nagyrésze elmenekült. A belvárosi házak ablakait belülről acéllemezekkel látták el, a kapukat pedig eltorlaszolták. A jobboldali sajtó felhívja a hatóságok és a Heimwehr figyelmét arra, hogy a városban már hetekkel ezelőtt a kommünisták nagyobb mennyiségű municiót raktároztak el s ök minden körülmények között kibombantják az összeütközést.

könyvet nyomtattak.

A főhercegnő nem győzte elég dicséreljővel elhalmozni a rabbit.

— Honnan ismeri a rabbi ur a mi történelmünket? — kérdezte ámulva.

— A mi zsidótudományunk — válaszolta a rabbi — magában foglalja a természettudománytól kezdve, a tudomány minden ágát. Aki a mi tanunkat alaposan ismeri, az tisztában van a világi dolgokkal is, ugyszintén az egész világtörténelemmel.

A rabbi a vendégek részére cukrászsüteményt hozatott és teával kínálta meg őket. — Usonna közben a rabbi és a követ politikai dolgokról kezdtek beszélni és a holland követ érdeklődött a rabbinál, hogy milyen bánásmódban részesül Ruszinszkóban a zsidóság.

Spira Lázár azt válaszolta, hogy bár az egész világon olyan jó bánásmódban részesülne a zsidóság mint Csehszlovákiában. A zsidóságnak — mondta a rabbi — itt megvan mindenféle szabadsága. A zsidóság résztvesz a választásokon is, sajnos, azonban eredménytelenül, mert az erők szétforgácsolódnak a sok zsidó pártok miatt.

— Hollandiában milyen a sorsuk a zsidóknak? — kérdezte a rabbi.

— Hollandiában — felelte Van der Müller — nincs antiszemitizmus, mert nálunk nincs talaja az antiszemitizmusnak. Nálunk tudják jól, hogy szükség van a zsidókra, mert egész-

jóindulatát. De mily félelmet kellett kiállanom és mily halálos rettezésben élt a feleségem, mikor Németországban kockára vetettem szabadságomat, sőt talán életemet is; mert városi tartózkodásom idején gyakran utaztam Párisba és utam Berlineen vagy Bécsen vitt keresztül.

Mikor elhagytam Oroszországot, mindenekelőtt Párisba tértem vissza, hol Sandher, Rollin, Burckhardt és a második irodában akkor foglalkoztatott többi tiszt nagy lelkesedéssel fogadtak.

A francia hadügyminisztériumnak Lajoux-ról szóló egyik 1893-iki jegyzéke megerősíti Lajouxnak kezdeti sikereit, de végül mégis árulónak mondja.

Hogyan szabadul a kémiroda a kémtől.

Hiányát vallaná egy jellemző vonásnak a francia titkos ügynök képe, ha említés nélkül hagynók felső hatóságához való különös viszonyát. Elve a francia kénhatóságnak az ügynököket — akár hazafiságból, akár pénzvágtyból lépett a hírszolgálati irodába — a lehetőség határáig kihasználni, aztán mindenre való tekintet nélkül félredobni, mielőst az ideje elérkezett. Vagy kevés szolgálatot tesz, vagy sokat és azon a ponton áll, hogy veszedelmessé válják kormányának azzal, hogy már nagyon is sokat tud az otthoni viszonyokról. Szóval mikor kellemetlenné válik, nem idegenkednek semmi eszköztől sem, hogy lerázzák magukról és ártalmatlanná tegyék. — Corninge ügynök tiz esztendőn át volt alkalmazottja az Urbaine-Vie párisi tűzbiztosító-társaságnak, ebben a minőségében 2800 frank fizetése volt, huszonöt évi szolgálat után pedig nyugdíjra volt igénye. 1891 novemberében titkos ügynöki minőségben a hadügyminisztériumi hírszolgálati irodájába lépett. Saját vallomása szerint Rollin és Burckhardt vezérkari kapitányok, valamint Sandher és Cordier ezredesek bírták erre a lépésre. Valamennyien a hazafiságára hivatkoztak és fényes jövővel biztatták. Ennek következtében lemondott a

séges kereskedelem zsidó nélkül nem lehet. Az antiszemitizmus letűnőben van már az egész világon. Tudatára ébredt ma már mindenki annak, hogy egy ország csak úgy fejlődhet, ha állampolgárai közt meg van az egyetértés. A zsidók mindig és mindenütt hű állampolgárok és ezért ugyanazokat a jogokat kell nekik élvezni, mint a más nemzetiségű állampolgároknak.

A vendégek ezután eltávoztak és Spira főrabbi megáldotta őket.

Az aradi jegyzővizsga eredménye.

A szóbeli vizsgálatot valamennyi ielőtt sikeresen tette le.

(Arad, október 3.) Ma délután fejeződtek be a jegyzői vizsgák, amelyekre — mint megírtuk — 26-an jelentkeztek. Az írásbeli vizsgán hárman elbuktak, míg 23-an keresztülmentek. Ma tartották meg a szóbeli vizsgákat, amelyeknek eredményét este hirdették ki. Eszerint mind a huszonhárom jegyzőjelölt sikeresen vizsgázott. A nagyszerű eredményért első sorban dr. Lázár Ágoston alispán és az iskola többi, nagyszerű tanárait: Petrutiu Áron megyei főjegyzőt, dr. Robu János interimárbizottsági elnököt, dr. Nichin János megyei másodfőjegyzőt, dr. Mager Romul járásbíró, dr. Plesu János orvost, dr. Memete Demeter orvost illeti meg elismerés. A sikeresen vizsgázottak névsora a következő: Csizmas Iván, Ciugudean Cornel, Bogdan Constantin, Niclau Gheorghe, Fazekas Sándor, Polis Bujor, Mézsa József, Russu Virgil, Csomós Pál, Giurau Livius, Sabau Alexandru, Moldovan Ioan, Maci Nicolae, Muntean Eneal, Rückert Ádám, Portean Tivadar, Petica Petru, Bontau Ioan, Lascu Traian, Gerbicean Alex, Farcutiu Petru, Oti Francisc és Bucurescu Virgil.

A kémekek világa.

A hadügyminiszterhez Párisba küldött hosszú levélben Lajoux maga a következő szavakkal jellemzi saját szolgálatát: „...1890-ben léptem a hírszolgálati irodába, mikor Freycinet ur volt a hadügyminiszter és Miribel tábornok volt a hadsereg vezérkari főnöke. Szolgálataim az első öt esztendő alatt nagyon eredményesek voltak. Csakis nekem köszönhetik a kémkedésen kapott és leleplezett Bonnet gyalogsági hadnagy, továbbá Schneider, Theisen, Cunche tengerészgyalogsági alhadnagy és a többiek letartóztatását. Ezeket mind a kémkedésre kiszobott legmagasabb büntetéssel ötévi fogságra és ötezer frank pénzbüntetésre ítélték. Csakis nekem köszönheti a vezérkar — s ebben senki sem fog megcáfolni — a határvidéki német titkos szolgálat rendjének ismeretét (Brüsszel, Genf, Lausanne, Cuchy.)

Csak emlékeztetőül említem azt a sok jelentést, melyet a másik iroda tisztjei készítettek, melyeket én a berlini külföldi ügynökökhöz juttattam és megvitattam velük. Hasonlóképen csak utalok azokra a tölténycsomagokra, melyeket az utóbbiaknak eladtam. Mély gondot okoztak ezek a lelkiismeretesen erre a célra a második iroda megbízásából gyártott töltények a berlini nagy vezérkarnál!

Az én adataim alapján ismerték meg csakhamar a Boulevard Saint Germainen a belgiumi és a svájci német ügynökök neveit és mikor Fredericks báró párisi orosz katonai attasé megbízható, értelmes és odaadó ügynököt kért Sandher ezredestől, kít Gurko tábornok törzskarának rendelkezésére Varsóba kellene küldeni, a választás az én személyemre esett. Sandher ezredes rövid idővel ezután, azt hiszem, megkapta a Szent Szaniszló-rend közepkeresztjét.

Nem rettentem vissza, miniszter ur, attól sem, hogy két hetet töltsék a berlini német hírszolgálati irodában. Tudtam a módját, hogy megnyerjem az ott foglalkoztatott tisztek

biztosítótársulatnál hirt állásáról és belépett a második irodába. Első megbízása Genfba vitte. Aztán nyolc évig tett számos szolgálatot a francia hírszolgálati irodában és különösen az ellenkémkedés terén működött nagy sikerrel. Bizonyos kapcsolatokat tartott fenn a párisi olasz katonai meghatalmazottal. De ekkor a francia kormány úgy vélte, hogy már tulsokat is tud. 1899 januárban váratlanul leszállították havi fizetését, áprilisban pedig rövidesen értécsére adták, hogy egyáltalában nem számíthat már semmi fizetésre, mert a második iroda feloszlóban van, ennek következtében tehát ő egy magasabb szempont „áldozatának“ tekintheti magát!

Corninge tehát egyszerre úgy vette észre, hogy az uccára került és tudomásul vehette, hogy torkig vannak már a hazafiságával.

Még jellemzőbb a francia kormányának a már említett Lajoux titkos ügynökkel szemben tanúsított magatartása. — Erről a Lajouxról Sandher ezredes azt mondta, hogy megér annyit, mint két hadtest. Mikor öt éve volt már a hírszolgálat alkalmazottja, a hadügyminisztérium elérkezettnek látta az időt, hogy szabaduljon tőle. Azzal a gyanuperral éltek, hogy nemcsak az ellenkémkedés révén, hanem tényleg is egy idegen hatalom, névszerint Németország szolgálatában áll. Egy alkalommal, mikor R. C. külföldi ügynökkel Luxemburgban találkozott, ellenőriztették és mihamar arra a meggyőződésre jutottak, hogy kompromittálja a brüsszeli hírszolgálatot és mindenhol nyíltan a francia hadügyminisztérium ügynökének adja ki magát. — Másrésztől is kaptak oly értesítéseket, melyek azt bizonyították, hogy Lajoux titkos érintkezést tart fenn német ügynökökkel. Ennek utána értésül adták Lajouxnak, hogy három hónapig még folyósítják a fizetését, de azután jó lesz más kereset után néznie. Azzal is megvádolták, hogy elárult egy francia dupla-kémet, a kitégykor ő maga állított a francia hírszolgálati iroda szolgálatába.

Egy magyar földbirtokos fel- pofozta Cotyt.

**Izgalmas jelenet a montecarloi játékkaszinóban. — Amikor a parióm-
király 4 millió frankot veszít.**

(Budapest, okt. 3.) Szokatlanul vett elégtételt egy magyar földbirtokos Montecarloban Coty francia illatszergyároson, aki lapjában támadást intézett Magyarország ellen.

A múlt héten egy elegáns Rolls-Royce autó futott be a montecarloi kaszinó garázsába. Néhány pillanat múlva egy frakkos ur sétált be a játékkaszinó termébe. Unott mozdulattal helyezkedett el a roulette-gép közelében és egy halom ezerfrankost helyezett maga elé.

— Coty — suttogták az emberek — és a francia pariómfejedelem halomszámra dobta az ezerfrankosokat az asztalra. Rövid félóra leforgása alatt minden készpénzét elvesztette és kénytelen volt előszedni csekkfüzetjét. A játékbank alkalmazottai villámgyors mozdulattal helyezték az ismert milliárdos elé a köteg ezerfrankosokat és Coty remegő kézzel helyezte el újabb tétjeit a zöld asztalra, azonban a szerencse nem akart hozzásegődni.

A mellette állók izgalomtól rettegve suttogták: Coty három millió frankot veszít. Ekkor már dühöngeni kezdett. Jobbra-balra forgolódott és amikor hátratekintett, egy elegáns fiatalembert fedezett fel, aki mosolyogva, karbatett kezekkel nézte a pénz harcát. Coty végigmérte a mosolygó fiatalembert és újabb pénzköteget dobott a játékasztalra. A veszteség négy millió frankra szaporodott. Ekkor

Coty felugrott az asztaltól és rákiáltott a még mindig mosolygó fiatalemberre:

— Mégis csak izléstelenség mosolyogva állni valakinek a háta mögött, amikor látja, hogy milyen pecset hoz.

Az ismeretlen ur tört francia nyelven kijelentette, hogy nem érti miről van szó. Ekkor Coty hozzálépett és megkérdezte tőle, milyen anyanyelvű. A fiatalember mosolyogva felelt:

— Nem értem mi baja van velem. Egyébként én magyar vagyok.

A francia pariómkirálynak eltorzult az arca és gunyos mosollyal válaszolt:

— Achá, tehát magyar. Most már megértem, hogy egy ilyen mafla mellett ülve, csak veszíteni lehet.

A fiatalember nyugodt mosollyal előrement és a következő pillanatban villámgyorsan felemelte karját és hatalmas pofont mért Coty arcára. Coty az irtózatos erejű pofontól megtántorodva ráesett a zöld asztalra, majd magához térve rá akart rohanni a magyar fiatalemberre. A játékbank alkalmazottai azonban gyorsan közbeléptek, a detektívek igazoltatták a verékedés szereplőit és kiderült, hogy Coty ellenfele Remete Géza magyar földbirtokos. Coty nem terelte lovagias utra a pofon ügyét, hanem kijelentette, hogy a bíróság elé viszi a sértést.

Kibővül a polgármesterek hatásköre.

**Az új közigazgatási törvénytervezet nem ad fizetést a permanens-
bizottság tagjainak. — Az aradi állampolgársági mizériákat orvosolni
lehet. — Vararu dr., a Legfelsőbb Közigazgatási Bizottság tagja nyilat-
kozik az Aradi Közlönynek.**

(Arad, okt. 3.) Ma délután utazott el Aradról dr. Vararu Merin, a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács tagja, aki — mint megirtuk — az aradi jegyzői vizsgákra jött miniszteri biztosként. Elutazása előtt az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Vararu dr.-ral, aki aránylag fiatal, 40 év körüli marokáncarcu férfi és egész Romániában a közigazgatási ügyek kiváló szakértőjeként ismertik, amit bizonyít az a tény is, hogy amikor a közigazgatási törvény módosítására került a sor, ő lett a törvénymódosítási tervezet elkészítésére delegált bizottság elnöke. Vararu először a jegyző-vizsgákról beszél és kijelenti, hogy a Lázár Agoston dr. alispán igazgatása alatt működő jegyzői iskola nagyszerű eredményt produkált. Ezután a közigazgatási törvény küszöbön álló módosítása került sorra.

— A módosításra vonatkozó tervezet jelenleg a belügyminisztériumban van — mondotta — és hamarosan a parlament elé kerül. A tervezet nagybárra lényegtelen, főképpen szövegmódosításokat tartalmaz, olyan pontokra, amelyek a törvényben homályosak és félremagyarázhatók. Nem érintik a módosítások az egyes városok autonómiáját, sőt lehetőleg mindenütt kidomborítja a városok autonóm jogait, mindamellett azonban megmarad a törvény centralizálási elve.

— A legérdekesebb rendelkezése a tervezetnek az állandó választmányokra vonatkozik. Az országnak nagyon sokba kerülnek az állandó választmányok, amelyeknek tagjai, mint köztisztviselők, rendes havi fizetést kaptak. Ezt a készülő módosítás megszünteti. A permanens bizottság ezentúl csak a polgármester konzultatív testülete lesz, amelyet akkor hív össze, amikor szükségesnek találja és amelynek részére a tanács napidíját szavaz meg, az üléseken való megjelenések arányában.

Sokkal jobbnak találom ezt, mert azért, hogy olcsóbb, módot nyújt a közigazgatás egyszerűsítésére. A polgármester nagyobb jogokat kap.

de a munka szempontjából is előnyösebb, mert meggyorsítja az adminisztrációs munkálatok elvégzését.

A másik fontos módosítás az, hogy a költségvetéseknél a belügyminisztériumot illeti meg a döntő szó. Eddig a minisztérium csak tanácsolta a városoknak egyes tételek törlesztését, vagy kijavítását. Ennek azonban nem volt értelme s így sokkal jobb, ha költségvetési ügyekben a miniszter nemcsak tanácsol, hanem dönt.

A közigazgatási törvény módosítása után az állampolgársági kérdésre kerül a sor. Ismertetjük az aradi helyzetet, amikor sok ezer ember maradt ki a listából egyes városok hi-vatalnokai hanyagságából és most nem találnak módot arra, hogy az annyira fontos állampolgárságot elnyerjék.

— Aradon speciális helyzet van — mondotta Vararu, — mert az ország többi részében nem történtek ilyen esetek s nem is maradtak ki olyan sokan a listából, mint itt. Az állampolgárság kérdése néhány hónap óta teljesen átment az igazságügyminisztérium hatáskörébe és nekünk most már nincs beavatkozási jogunk.

Az aradiaknak képviselőjük, vagy szenátoruk után memorandumban kell fordulni Popescu Nechesti igazságügyminiszteri vezértitkárhoz.

akinek a hatáskörébe az állampolgársági kérdések most tartoznak, intézkedést kérve a sérelmek orvoslására. Ez annál is inkább szükséges, mert ha újabb törvénymódosítás lesz, figyelmeztetni kell az illetékeseket a speciális aradi anomáliákra.

Végül kérdést intézünk Vararu dr.-hoz, az aradi városi tanács alakulása ügyében, mire kijelenti:

— Az ügy már keresztülment a Legfelsőbb Közigazgatási tanácsra, a választások ellen beadott felebbezést elutasítottuk. A tanács összehívása most már a belügyminisztérium dolga.

Vararu Merin dr. ma délután Fogarásra

utazott, ahol szintén vizsgákon vesz részt miniszteri biztosként. Szombaton Nagyváradon lesz, ahol a belügyminisztérium képviselőiben résztvesz a városok kongresszusán, amelyet szombaton tartanak Oradean, majd vissza utazik Bucurestibe.

APOLLO

Ma, csütörtökön 5, 7 és 1/4 10 órákor

Minden előadásban a közismert világhírű

Vécsey-duo
kétzongorás
hangversenye

és különleges egyéni számai.

Utána Premier!

A szezon legjobb sport vigjátéka:

Világ bajnoknő

(Mikor a feleséged sportol)

Főszerepben:

LEO PARRY, HENRY STUART

Rendes olosó helyárrakkal.

URANIA

U MA, csütörtökön 5, 7 és negyed 10-kor U

R Hat szép leány R
A éjjeli szállást keres A
N I

A főszerepben:
Jenny Jugo,
A Verebes Frnő — Bob Dody. A

**Az Yser völgye tengerre
szélesült.**

Borzalmas árvíz katasztrófia, amelyet a háboru okozott.

Brüsszelből jelentik: Hatalmas károkat okoztak az Északi-tenger partvidékén történt gátszakadások. A kár a hozzávetőleges becslések szerint meghaladja az egymillió belga frankot. Az Yser völgye hatalmas tengerre szélesült, amelyből csupán a fák koronái és a elárasztott falvak háztetői állanak ki. Emberéletben nem esett kár, miután a falvak lakosságát idejekorán értesítették. Az emberek a több méter magas vasuti töltéseken kerestek menedéket és innen segélyvontok vitték őket a magasabban fekvő városokba és falvakba.

Az árvíz katasztrófia, illetve gátszakadás, szakértők szerint a háboru következménye, miután a német gránátok a világháboru alatt megrongálták a gátakat. Egy másik helyen maguk a belgák rongálták meg a gátat a háboru idején, hogy az árvíz a német állásokba behatoljon. A javítási munkálatok a háboru után csak felületesek voltak és a szökőár nyomásának a likacsos gátak nem tudtak ellenállani.

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZLÖNY”-T, hanem havonta 90 lejért előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

Szántó Gizi — June Wells kétzongorás klasszikus hangversenye okt. 11-én. Jegyek Sándor Ferencnél.

A kormány a szász vezér dezavualását kívánja

A szászok minapi manifesztumának visszhangja. — Allítólag Lapedatu tolmácsolta a kormány álláspontját a kérdésben.

Bucurestiből jelentik: A Lupta érdekes nyilatkozatot közöl a szászok minapi manifesztumával kapcsolatban. A nyilatkozatot a kormány egyik tagja adta, akinek a nevét a cikk nem említi meg. Több mint valószínű azonban, hogy a kijelentések Lapedatu minisztertől származnak. A nyilatkozat konstataálja, hogy a szász kisebbség ma sokkal jobb helyzetben van, mint volt a háború előtt. A román uralom — mondja — minden tekintetben támogatta a szász kisebbséget, amely hála helyett hátlátlanossággal üzet. Visszas ez épen most, amikor a kormány a kisebbségekkel való

wiszonyát törvényes keretek között akarja rendezni. Az etnikai kisebbségek statutumának elkészítésével helyesebb lett volna olyan időkre várni, amikor annak megvitatását objektíven és nyugodtan végezheték volna, tiltakozó gyűlések és Genfre hivatkozó panaszok spektruma nélkül. A kormány elvárja, hogy Brandsch akcióját a szász kisebbség többi vezérével nyilvánosan helytelenítsék, hogy így a kisebbségekre vonatkozó törvényhozási intézkedések lojális atmoszférában legyenek eszközölhetők.

Karácsonyi és egyéb alkalmi ajándékokat

saját árban vásárolhat a Grallert-féle végeladáson

Arad, Bul. Regina Mária 18. (Polg. Takp. épület.)

Órák! Ekszerek! Disztárgyak!

szövetség megmarad tisztára defenzív szövetségnek, amelynek célja változatlan marad, vagyis a maga teljességében pacifista egyezménynek.

Irodalom és művészet

* Szántó Gizi és June Wells egyetlen hangversenye október 11-én (csütörtökön) lesz Aradon a Kulturpalota nagytermében este 9 órai kezdettel. A kiváló együttes, amelyet Bach leghivatottabb interpretálójának ismert el az amerikai kritika, főként klasszikusokból állította össze műsorát. A páratlan zenei esemény iránt óriási az érdeklődés. Jegyek elővételben Sándor Ferencnél.

Aradváros zenei életének reprezentánsai is bejelentették megjelenésüket az aradi Gutenberg Dalkör október 7-iki, 25 éves jubileumi díszhangversenyén. A pályadíjnyertes Gutenberg Dalkör ismét be fogja bizonyítani, hogy méltó eddigi jó hírnevére. A szenzáció erejével fog hatni Zala Béla szavalóművész és Fekete Tivadár író szereplése. A társadalom minden rétegében megnyilvánuló érdeklődésből ítélve, a Kulturpalota nagyterme ez alkalommal szűknek fog bizonyulni. — Belépődíj nincs.

Kevesen jelentkeztek az aradi autó-sorozáson.

Nem minden autótulajdonos tud megjelenni kocsijával a bizottság előtt.

(Arad, október 3.) Két nap óta az aradi prefektúra épületében erős tempóban folyik az aradi autók összeírása és felértékelése, amelyet egy bizottság végez. Ma járt le az első kerületben lakók autói felülvizsgálásának határideje és megállapítást nyert, hogy az autótulajdonosok túlnyomó részben nem jelentkeztek. A bizottság elhatározta, hogy a járásbíró útján a nemjelentkezőket megbünteti és ezenkívül átír a rendőrprefektúrának, hogy ezektől addig, míg eleget nem tettek jelentkezési kötelezettségüknek, vonják meg a forgalmi engedélyt.

A bizottság tagjai azonban ezuttal megelégedtek arról, hogy több körülmény gátolhatta az autótulajdonosokat a jelentkezésben. Egyrészt autójuk nem volt itthon, másrészt a garázsban pihent, ahol javítás alatt állott, míg másoknak sofőrjük sincs és így nem tudják a kocsijukat a prefektúra elé hajtani. Ezért az érdekelték intervenálni fognak a bizottságnál, nyújtsanak módot arra, hogy pótlólag jelentkezeshessenek. Holnaptól kezdődőleg a második kerületieknek kell jelentkezniük a prefektúránál.

A borsi határőrállomáson öngyilkos lett egy kommunista egyetemi hallgató.

Oradeamare—Nagyváradról jelentik: A borsi-őrállomás közelében ma öngyilkosságot követett el Radu Florian huszonegy éves egyetemi hallgató, aki a milanoi egyetemen végezte tanulmányait. Radu nemrégiben tért haza külföldről és itthon megalakította az Emberi Jogok Titkos Ligáját, ahol vezetőszerepet játszott. A hatóságok ezt a kommunista ligát feloszlatták és körözölevelet adtak ki Radu ellen, aki hónapokon keresztül bujkált. Tegnapi megjelent Nagyváradon és barátait arra kérte, szerezzenek neki utlevelet. Miután a barátok ezt megtagadták, nekivágott a határnak, ahol a határőrök elfogták. Az egyetemi hallgató először morfiomot ivott, majd revolverből több lövést tett magára, a melyek azonnal megölték. A holttestet az útházba szállították.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

MA, d. u. 5, 7 és 9 órákor: II. rész

Ivan Mosjoukin: Rejtelmek háza.

Leszállított, olcsó helyárak. Zs. 20, I. hely 15, II. hely 10 lej.

Jön! Bettauer Hugó világhírű erotikus regénye. **„Elszabadult erkölcsök.”** Csak felnőtteknek!

Vivian Gibson, Mary Kid, Rinade Lignoro és Beregi Oszkárrel.

Bigámia vádja miatt

a pécskai határon letartóztatták egy amerikai román laptulajdonos feleségét.

Az egyszerű, de feltűnő szépségű pécskai parasztleány érdekes karrierje. — Az elhagyott férj bosszúja. — Az ügyészségen ma délelőtt kihallgatták és vizsgálati fogságba helyezték a bigamiás asszonyt.

(Arad, október 3.) Meglepető fordulatot vett tegnap egy Pécskáról elszármazott, feltűnő szépségű fiatal asszony karrierje. Tegnap hajnalban a battonyai személyvonatot inspicáló Grozescu pécskai határrendőrségi kapitány az utlevélvizsgálat során letartóztatásba helyezte, egy feltűnő szépségű fiatal hölgyet, aki Barsan Miklósné névre Detroitban kiállított amerikai utlevéllel lépte át a határt. Az amerikai nő letartóztatása egy előző napon a határrendőrségre érkezett feljelentés alapján történt, amennyiben a feljelentő Ponta Demeter pécskai községi rendőr azt a vádat emelte a nő ellen, hogy az Amerikában bigámiát követett el.

A feljelentés szerint Barsanné, született Jurcan Maria ezektől tizenöt esztendővel feleségül ment Ponta pécskai községi rendőrhöz. Néhány év múlva azonban megszökött férjétől és Amerikába vándorolt ki, ahol Detroitban telepedett le. Az ottani román kolónián később megismerkedett Barsan Miklóssal, a detroiti Tribuna Noua laptulajdonos-szerkesztőjével, aki a feltűnő szépségű és meglepő intelligenciával bíró parasztnyecskeket 1921-ben törvényes formák között feleségül vette. Jurcan Maria ugyanis eltagadta második férje előtt első házasságát, aki különben mormon valláson lévén, — mint az asszony állítja — nem sokat ad a házassági formákra.

Egy hónappal ezelőtt Jurcan Maria levelet írt pécskai rokonainak, amelyben közölte, hogy látogatásukra néhány napra Romániába érkezik. Ebből a levélből szerzett tudomást különben az első férj arról is, hogy felesége időközben, anélkül, hogy törvényesen elváltak volna, Amerikában újból férjhez ment. Nyomban megtette feljelentését a pécskai határrendőrségen s a hűtlen asszony egyenesen a rendőrség karjaiba szaladt.

Jurcan Maria, másodszer férjzett Barsan Miklósnét ma délelőtt az aradi ügyészségre szállították be, ahol Mandru Miklós királyi ügyész hallgatta ki. Jurcan Maria az ügyészségen beismerte a bigámiát, de azzal védekezett, hogy őt Amerikában rosszul informálták, amennyiben úgy tudta, hogy tíz évi különválás egyszermind törvényes elválást is jelent. Második házasságát különben bejelentette a washingtoni román követségen is, ahol addig mint Ponta Demeterné volt nyilvántartva s ott sem emelték kifogást második házassága ellen. Röviddel később aztán férjével együtt megszerezték az amerikai állampolgárságot s ő most mint amerikai alattvaló jött látogatásba Európába. Jurcan Maria védekezését az ügyészségen természetesen nem fogadhatták el és kihallgatása

után letartóztatását rendelték el. Déli egy órákor már becsapódott mögötte az aradi ügyészségi fogház ajtaja és Jurcan Maria, a szépséges pécskai parasztleány karrierjét ezzel alighanem derékon törték a rideg paragrafusok, amelyek bizony nem respektálnak sem szépséget, sem szerelmet.

Csak nyolc diáknak sikerült az érettségi az aradi kath. gimnázium növendékei közül.

(Arad, október 3.) Tegnap lapunkban jelentetük, hogy az aradi katolikus gimnáziumból a Timisoaran lefolyt szeptemberi érettségi vizsgán az írásbelin 20 jelentkező közül 12 vergődött át a szóbeli tartó bizottság elé. Ma került nyilvánosságra a szóbelinek az eredménye: a 12 szóbelire engedett növendékből csak nyolc tette le a sikerrel a baccalaureatust, úgy hogy végeredményben ezuttal is több, mint 50 százalékos bukási százalékkal aratott a maturánsok között Anghelescu iskola-politikája. Érdekes, hogy az átment diákok közül csak egyetlenegy nyolcadikos, a többiek, az új tanterv szerint már érettségizhető, hetedosztályosok. Az átment diákok révsora a következő: Ádám István, Balkányi Miklós, Éles György, Fischer László, Fischer Ödön, Lakatos László, Szántó László, Weiszberger Marcell.

Cáfolják

a lengyel—román szerződés módosításáról szóló híreket.

Pilsudskv marschall látogatását még mindig homály fedi. — Hivatalos kommuniké szerint Pilsudszky csupán udvariassági látogatásokat tett.

Bucurestiből jelentik: Pilsudszky lengyel marschall látogatásával kapcsolatban a következő hivatalos kommunikét tették közzé: Pilsudszky marschall az országból történő eltávovása előtt bizonyos hivatalos látogatásokat tett, amelyeknek kizárólagos udvariassági jellegük volt, miután Lengyelország és Románia szövetséges államok és a két ország kapcsolatai a lehető legbensőbbek. Ez a látogatás egészen természetes volt. Egyes lapok azonban arról tudni vélték, hogy több is történt az udvariassági látogatásánál. Ezért kijelentik, hogy Pilsudszky és a kormány tagjai között történt összejöveteleken egyáltalán nem volt szó a lengyel-román szövetségi szerződés módosításáról, sem pedig új politikai egyezmény megkötéséről. A román-lengyel

Molnár Ferenc karrierje.

Hogyan lett a jogi tudósítóból világhírű drámaíró, akinek most ünneplik huszonöt éves írói jubileumát.

Molnár Ferenc, a világhírű magyar drámaíró, most ünnepli meg 25 éves színírói jubileumát. Ebből az alkalomból Herczeg Géza, az ismert nevű bécsi újságíró érdekes cikket írt az egyik legelőkelőbb bécsi napilapba. A cikk érdekesebb részeit az alábbiakban közöljük.

Egyike a „Pál-uccai fiúk“-nak. Jött a pesti József-körút 38. számú házából, amely alig száz lépésnyire van a kis mellékutcától, a Pál-uccától. A szép és széles József-körút, ahol szülőháza áll, mégis sosem volt és sose lesz olyan híres, mint a szűk, szegényes Pál-ucca, amely Molnárnak hervadhatatlan szépségű ifjúsági regénye révén, ama főtutak egyike lett, amik az igaz irodalom örök szépségeihez vezetnek. A József-körúton emelkedett háza annak a népszerű kerületi orvosnak, akinek egyetlen fia, a pompás Pál-uccai fiúk sok gondot okozott az öreg urnak. Nem akart se orvos, se jogász lenni, az érettségi után egy év múlva visszajött a genfi intézetből, ahová jogot tanulni küldte.

Akkortájt valamilyen nemzetközi jogászkongresszus ülésezett Genfben — Lombrozo volt a szenáció — és a fiatal magyar intézeti növendék egy részletes tudósítást írt erről a kongresszusról és elküldte azt a legnagyobb pesti lapnak. A nem túlságosan izgalmas tudósítás megjelent és Molnár Ferenc, a hivatlan „kiküldött tudósító“ ezen az alapon visszatért Budapestre. Most már tudta, mi akar lenni: jogi író. Pester azonnal a szerkesztőségbe rohant és a főszerkesztőt kereste. „Örökre“ le akart szerkeszteni a laphoz. A főszerkesztő azonban vadászaton volt, óriási szerencséjére a magyar irodalomnak. Mert ellenkező esetben felvették volna Molnárt a laphoz és már törvényszéki rovatvezető lenne. Így aztán egy másik szerkesztőség ajtaján kopogott a fiatal ember. Ennek a népszerű, de szerény lapnak az élén Magyarország két, akkor legnagyobb újságírótalentuma állott, Vészi József a „Pester Lloyd“ jelenlegi főszerkesztője és az azóta elhunyt Braun Sándor. Molnár Ferencet felvették a „Nap“-hoz és ekkor örökre eljegyezte magát a tollal, amelyhez a legnehezebb körülmények között is tisztán hú maradt. Legelőször is kiváló újságíró lett. Szellemes krónikás és párisinál is párisibb croquis-író, aztán regényíró és végül drámaíró. Ebben a lapban jelentek meg első regényei: „A fogoly“ és „Egy gazdátlan csolnak története.“

Az apa fejcsóválva látta, hogy fia, „az igazán jó házból való fiu“ — züllik. Bohém lett. Éjjeli bagoly. Kártyás, klubtörzsvendég, kávéházi nagyság és — te jó Isten! — újságíró. Még pedig egy olyan újságíró, aki még csak nem is politizál, nem jár a parlamentbe, nem foglalkozik semmiféle komoly dologgal, hanem krónikát ír és azokat „—o—“-val szíjnálja.

— Hová fog ez vezetni? — aggodalmaskodott az öreg ur, mikor látta, hogy fiából sose lesz ügyvéd.

Hogy hová vezetett, illetve vezet, azt nem érte meg a markáns, őszfejú doktor.

A drámaíró Molnár 25 éves jubileuma voltaképpen nem jelent egyebet, minthogy munkásságának első 25 éve eltelt, a második 25 pedig most kezdődik. A jubileumot a pesti Vigszínház a „Farkas“, a bécsi Deutsches Volkstheater pedig az „Ördög“ felújításával ünnepli meg. De megünneplik a világ összes színpadain, hiszen nem mulik el nap, hogy 17 színdarabja közül valahol ne játszanának egyet. Maga a jubiléum azzal ünnepli meg a nevezetes évfordulót, hogy Berlinben előkészíti leg-

utolsó darabjának az „Olimpia“-nak bemutatóját.

1903. szeptember 22-én mutatták be első színpadi művét a „Doktor ur“-at, de akkor még nem sejtette senki sem, hogy ez a fölöttebb szimpatikus fiatal író, aki megjelenik a lámpák előtt, egymaga több dicsőséget fog szerezni a magyar művészetnek és irodalomnak, mint az egész addigi magyar drámairodalom. A pesti premierpublikum nem is annyira a „Doktor ur“ szerzőjét ünnepelte azon a nevezetes estén, hanem inkább a fiatal és népszerű író, akit a pesti argot „Molnár Feri“-nek nevezett el. A „Feri“-hez való ut könnyű volt és fél sikert jelentett. A nehezebbik rész az volt, hogy a „Feri“-ből újra „Molnár Ferenc“ legyen. De neki ez is sikerült.

Az első siker után jött a „Józi“ ez azonban nem jutott túl Pesten. 1907-ben került színpadra az „Ördög“. Ezt már Zacconi kivitte Turinba. Ez volt az első munkája, amely kül-

földön is nagy sikert aratott. A pesti publikum azonban csalódottan fordult el Molnártól, amikor az igazán író akart lenni és megalkotta legszebb művét a „Liliom“-ot. Ez a poetikus szépségű darab irgalmatlanul megbukott Pesten, de bécsi színházaitala biztosította részére a világsikert. Aztán öttek sorban a többiek. A „Farkas“, a „Testőr“, a „Fehér felhő“, a „Farsang“ az „Uri divat“, a „Színház“, az „Égi és földi szerelem“, amely az új formákat kereső Molnárt mutatja be, majd a „Hattyu“, a „Vörös malom“, az „Üvegcsipő“ a „Riviera“, a világsikerű „Játék a kastélyban“ és végül az „Olimpia.“

Érdekes, hogy Molnár az emberek éles megfigyelője — mily paradoxon — erősen rövidlátó. Ezért van jobban szemén állandóan a monokli. A látszólag mindig nevető író, rövidlátó, könnyező szemmel néz a világra és szinte úgy látszik, hogy a monokli jobb szemén könyekből kristályosodott ki. Ha fényesgarak esnek erre az üvegre, ha megtörik rajta humorának napsütése, akkor — a természet törvényei szerint — pompás szivárványok keletkeznek: az ő művei.

Herczeg Géza.

Az aradi iparosnyomor két halálos áldozata.

Felakasztotta magát két jónevű aradi iparos. — Lénárt Ferenc építész és Nagel Imre kocsifényező tragédiája. — Mindkettőt a súlyos gazdasági helyzet kergette halálba.

(Arad, október 3.) A folyton rosszabbodó gazdasági helyzet két megdöbbentő tragédiát idézett elő Aradon. Két ismert aradi iparos követett el öngyilkosságot és mind a ketten azt az utolsó üzenetet hagyták hátra, hogy a munkahiány, az iparosságra nehezedő súlyos gazdasági válság kényszerítette őket arra, hogy eldobják maguktól és életet. A két aradi iparos megrázó tragédiájáról a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

Lénárt Ferenc építési vállalkozónak a Calea Saguna (Varjassy Lajos)-ucca 51. számú házban van lakása. Az utóbbi napokban nagyon lehangolt volt Lénárt, de családtagjainak nem mondotta el, hogy mi az oka rossz kedvének. Tegnap este eltávozott hazulról és a család nagy aggodalmára nem tért vissza a megszokott időben. Testvéröccse, Lénárt István keresésére indult és sikerült megtudnia, hogy bátyja a Csálai erdő felé ment. Később este ment ki Lénárt a Csálai erdőbe és hosszas kutatás után az erdő közepén megtalálta bátyját holtan, egy fára felakasztva. Az öngyilkosságról azonnal értesítették a harmadik kerületi rendőrséget, ahonnan Cardas komiszár és a hatósági orvos mentek ki a helyszínre. Lénárt Ferenc egyetlen levelet hagyott hátra, amelyet Filotti Zamfir rendőrprektusnak címzett.

A tragikus sorsu, ötvenhárom esztendő iparos valamikor jó módban élt, de az utóbbi esztendőkből a nehezen meginduló építkezés miatt valósággal nyomorba jutott. Néhány héttel ezelőtt boldogan újságolta el családtagjainak, hogy egy nagyobb megbízást kapott építkezésre és már alá is írta a szerződést. Ezelőtt két héttel kellett volna az építkezést megkezdenie, de Lénárt nem fogott hozzá. Nem mondotta el senkinek sem, hogy miért késlelteti az építés megindulását, de két hét óta hallgatag volt és szomorúan lehajtott fejjel látta mindenki. Utolsó levelében megírja, hogy mi volt az oka szomorúságának és miért menekült a halálba.

Lénárt Ferenc elmondja levelében, hogy

amikor be akarta szerezni az építkezéshez szükséges anyagokat, megdöbbenve értesült, hogy a szerződés megkötése óta az anyagok ára annyira emelkedett, hogy ha az építkezést elvégzi, úgy kétszáz ezer lejt fizet rá. Az azonban teljesen szegény ember, aki azt remélte, hogy ez a vállalkozás megváltja anyagi gondjaitól. Nem talált más utat a szerencsétlen aradi iparos, mint a halálba való menekülést. Miután megállapították, hogy büntény nem fog fenn, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

A másik öngyilkosság a str. Serb (Török Gábor-ucca) 17. számú házban történt. Itt lakott Nagel Imre kocsifényező mester. Nagel iskolát végzett, intelligens ember, aki valamikor egyik aradmegyei községben főjegyző volt. Az impériumváltozás után Aradra költözött és kitanulta a kocsifényező mesterséget. Az utóbbi időben betegeskedett és nem volt semmi munkája. Környezetének többször említette, hogy nem bírja így az életet és rövidesen öngyilkos lesz. A mai napon beváltotta ígéretét. Megvárta, amíg mindenki eltávozott hazulról és egyik szobában a ruhafogasra felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, halott volt. A helyszínre dr. Popovici hatósági orvos és Danciu rendőrkomiszár mentek ki és megállapították, hogy öngyilkosság történt. A két aradi iparos tragédiája általános részvételt keltett Aradon.

— Elkezdte munkáját az idegeneket ellenőrző bizottság. Jelentettük, hogy az aradi munkügyi felügyelőség mellett működő idegen-ellenőrzést végző bizottság megkezdte a betelepített kérvények átvizsgálását. Popescu Péter vezérfelügyelő, a bizottság elnöke inspekciós körútra az elmúlt napokban Zsilvölgyébe utazott s csak 5-re lesz itthon, amikor is megkezdte munkáját a bizottság s meghozza az átvizsgált és véleményezett kérvények felett döntéseit. Az ellenőrzés a kérvények benyújtásának utolsó napjáig, 10-ig tart és a bizottság successive veszi tárgyalás alá a szigurancahoz befutott kérvényeket.

Központi (Central) Szálloda

Budapest, Baross-tér 23.

Teljesen újonnan berendezett

kényelmes családszálloda

a Keleti pályaudvar tözsomszedságában.

Tökéletes tisztaság, hideg-meleg folyóvíz. Telefon a szobákban.

0174

Polgári árainkból a hirdetésre hivatkozók 20% engedményt kapnak.

Testvérvállalatunk az Ostende kávéház.

Fűszer- és csemegekereskedők!

A MAGGI izesítő és MAGGI husleveskocka

kizárólag a gyár vezérképviselőjénél:

SCHULLERI VILMOS

Ciuj, Str. Lázár 7., rendelhető meg

H I R E K.

A fogarasi temető árkában temették el Balan haramia lefejezett holttestét.

Ujabb részletek a bandita borzalmas kinszenvedéseiről.

Brassóból jelentik: Balant, az utóbbi évek legbestialisabb haramiáját tegnap temették el Fogarason. A többszörös rablógyilkos sírja azonban nem a köztemetőben van, mert a fogarasiak halála után sem tudták neki megbocsátani borzalmas büntetést és nem akarták, hogy elhunyt hozzátartozóikkal egy temetőben legyenek elföldelve a bandita földi maradványai s ezért a temetőszéli árkokban lett örök megnyugvásra Balan fej nélküli holttestete. Ugyanis — mint ismeretes — mielőtt eltemették volna, dr. Cornea fogarasi főorvos levágta fejét, hogy felsőbb utasításra Bucurestibe küldje. Csak azután boncolták fel a holttestet, hogy végül eltehetessék.

Balan borzalmas kínok között szombaton délelőtt tíz órakor szünetelt meg élni. Két nappal azelőtt már érezte, hogy közeledik a vég és kérte, hogy görögkatholikus papot hívjanak hozzá, aki megadja számára az utolsó kenetet. Pénteken irtózatossá belső fájdalmak voltak és könyörgött, hogy fájdalmának enyhítésére valamilyen orvosságot adjanak. Szombaton hajnalban már nem bírta tovább elviselni a fájdalmakat, a betegség belső szervezetét támadta meg. testét szokatlan görcsök kínozták, szemei kimeredtek és szinte állatiasan hörögve kiáltotta, hogy adjanak már neki mérget, amely véget vehet kínjainak. Nyolc óra tájban fájdalommal megengyhültek, légzése meggyújtott és lassan-lassan egész teste szinte megmerevedett. Ekkor halkán, szinte suttogva kérte, hogy hívják el halotta ágyához édesapját, akitől búcsúzni akar. Ezután mind szaggatottabb lett légzése, míg végre hörgősszerű hang tört ki melléből és Balan kiadta a lelkét.

— Miklós királyi herceg szombaton érkezik haza. Bucurestiből jelentik: Miklós királyi herceg szombaton érkezik vissza külföldi autójáról.

— Gyorsforralón készül a kisebbségek érdekeit védő törvény. Bucurestiből jelentik: A kisebbség statutumokat előkészítő miniszteri bizottság ma Bratianu Vintila miniszterelnök elnöke mellett ülést tartott, amelyen Duca, Lapadatu, Nistor, Incaiet és Tatarescu miniszterek vettek részt.

— Franciaország erősen fegyverkezik. Londonból jelentik: A Daily Express tudósítója jelenti, hogy Franciaország a legközelebbi tizenkét hónapban 12.000 font sterlinggel többet fordít hadfelszerelésekre, mint az elmúlt évben. Tehát míg más hatalmak csökkentik hadügyi kiadásukat, Franciaország a háború után tíz esztendővel növeli azokat.

— Rothermere százezer pengőt adott a magyar béketemplomra. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a Ferdinánd-téren felépítik a magyar béketemplomot. A templomépítéshoz engedélyt kért lord Rothermere-től, hogy a templomban elhelyezhesse címereit. Rothermere lord most választott a kérésre, kijelentette, hogy beleegyezik, sőt élete legnagyobb kitüntetésének tartja a felajánlást, egyben százezer pengőt adományozott a templomépítés javára.

— Változások az aradmegyei járásbírói karban. A Monitorul Oficial mai száma közli, hogy Paul Barbateiut, a cluji jogi fakultás doktorát az aradmegyei Halmágyra neveztek ki aljárásbírónak Horga Ádám helyére, akit lemondottnak tekintenek. Az aradi járásbíróshoz is történt ki nevezés: dr. Alexa György aljárásbíró helyére a miniszterium Sirban Aurel, a nagyváradi jogakadémia doktorát nevezte ki.

— Csereviszony létesült a magyar és olasz dohányjövődék között. Budapestről jelentik: A magyar királyi állami dohányjövődék csereviszonyt létesített a magyar és olasz dohánytermékek kölcsönös árusítására. Egy hónapon belül már mindkét országban kaphatók lesznek a magyar, illetve olasz dohány-, cigaretta- és szivarkülönlegességek.

Elutasították az aranyági választás ellen beadott petíciót.

(Arad, október 3.) Érdekes döntést hozott a belügyminiszterium az aradmegyei Aranyág község tanácsa ügyében. Ez év januárjában tartották meg ebben a községben a választásokat, amelyeken az I-es számú liberális lista győzött. Georgescu János prefektus jóváhagyta az aranyági választásokat, a melyeket azonban az ellenzék a Legfelsőbb Közigazgatási Tanácshoz felebbezett meg. A felebbezésben azt kifogásolták, hogy a szavazócédulákon az első számú lista két jelöltjé-

nek neve hibásan van feltüntetve. A Legfelsőbb Közigazgatási Tanács véleményezése alapján a miniszterium meghozta döntését, a melyben jóváhagyta a prefektus döntését és elutasította végleg az ellenzék felebbezését. Az indokolás kimondja, hogy miután a bíróság elfogadta a jelöltlistát, annak összeállítása ellen kifogást emelni nem lehet. A belügyminiszterium döntését a hivatalos lap mai számában közli.

— Bulgária jubilum. Szófiából jelentik: Bulgária ma kettős nemzeti ünnepet ül. Ma husz éve annak, hogy Bulgária önállósította magát és ugyancsak a mai napon tíz éve Boris cár uralkodásának.

— Császár-párt alakul Németországban. Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt szerint novemberben megalakul Németországban a császár-párt. Ezzel kapcsolatosan hamarosan megindul a propaganda Vilmos excsászár legidősebb fiának trónraülletése érdekében.

— Az angol király kalandja. Pless hercegnő most a Daily Telegraph hasábjain kiadja érdekes memoárját. A legutóbbi számában mulatságos esetet mesél VII. Edward királyról. 1906-ban Edward király több hónapot töltött jachtján, amelyről azonban időnként partra szállott Angliában. Egy augusztusi este Covey városkában kötött ki a királyi jacht. A király adjutánsa kíséretében kocsihoz ment és a manchesteri hercegnő házához hajtatott, ahol bridgezni akart. Kocsisötét volt a városban, zúgott az eső és a kocsi eltévedt. Egy idegen ház előtt állott meg. A kapu zárva volt és a kocsi ekkor a király megbízásából dörömbölni kezdett a kapun. Hirtelen kinyílt az elsőemeleti ablak és két öreg hölgy dühösen leszólt, hogy miért háborgatják őket.

— Bridgezni szeretnék a manchesteri hercegnővel — szölt kedélyesen a király a kocsihoz.

— Takarodjanak innen részeg gazemberek — kiabáltak dühösen a hölgyek — inkább üljenek otthon, ahelyett, hogy ilyenkor lumpolnának. Ha nem mennek el, mindjárt rendőrt hívunk.

Ekkor derült ki a tévedés. A király jót nevetett a dologon és hosszas keresés után végre megtalálta a manchesteri hercegnő palotáját.

— Véres harc az albán-jugoszláv határon. Szkatariából jelentik: A határ mentén véres összelihezős keletkezett az albán és jugoszláv határőrök között. Egy albán és nyolc jugoszláv katona meghalt, többen megsebesültek. Közlebbi részletek még hiányoznak.

— Ujabb 48 aradi tisztviselő kap házhelyet. Aradváros vezetősége nemrég felterjesztést tett a miniszteriumhoz, bejelentve, hogy Aradon még több köztisztviselő van, akik nem kaptak telket. Miután a városnak még 48 szabad házhelye van, arra kérte a miniszteriumot, tegye lehetővé, hogy azok, akik eddig nem kaptak házhelyet, pótlólag jelentkezhesse. A Monitorul Oficial mai száma közli a miniszterium döntését, amelyben helyt ad a város kérelmének és október 10-ig módot ad a jelentkezésre azoknak a köztisztviselőknek, akiknek nincs házhelyük.

Kölcsönkönyvtár

(KERPEL-főle) a legnagyobb. Minden újdonság több példányban; havi díj 80, ill. 60 lej, vagy kötetenként 4, esetleg 3 lej. A könyvek újak és tiszták. — Bétét 100 lej. Próbahónap havi 40, vagy 30 lej. Ifjs. és mesekönyvek díja 2 lej.

— Nagy tűz és robbanás a Magyar-Holland Kulturgazdasági R.-T. budapesti irodájában. Budapestről táviratozzák: Ma délelőtt az Üllői-úti Magyar-Holland Kulturgazdasági R.-T. irodájában hatalmas tűz és robbanás volt. Egy valószínűleg könnyelműen eldobott gyújtó nagyobb mennyiségű filmtekerés közé esett. A gyúlékony anyag egy pillanat alatt lángra lobbant, majd egymásután explodáltak a felhalmozott filmtekerések. A hatalmas lángok teljesen elborították a helyiséget. A helyiségben három tisztviselő a robbanás okozta legrövidebb időre és a gázoktól elájult. A tüzet sze-

remsére rövidesen sikerült lokalizálni és így a tűzkatasztrófia aránylag nem okozott nagyobb károkat.

— Meghalt a solti mozielőadás rendezője. Vácraól jelentik: Ma negyvenhat éves korában itt meghalt Held Imre plébános, akinek halála szintén az emlékezetes solti mozikatasztrófiával áll összefüggésben. Mint emlékezetes, Held Imre akkori solti plébános rendezte azt az előadást, amelyen a számos áldozatot megkivánt tűzvész kiütött. A solti hívők ekkor írásban kérték a püspököt, helyezze el a községhöl a plébánost. A kérésnek eleget is tettek. Held Vácra került, helyébe pedig a vácartyáni plébános jött Soltra. Held anynyira szívére vette a dolgot, hogy idegei teljesen tönkrementek, szivgörcsöket, sírgörcsöket kapott állandóan s most ezek következtében meghalt.

— Készül a két új aradi autobus. Ma távirat érkezett a belügyminiszteriumból, amely közölte a város vezetőségével, hogy a minisztertanács jóváhagyta a két Berliet-autobusz bérbevitelére vonatkozó határozatot. A távirat nyomán megbízást adtak az aradi Astra-gyárnak, hogy a két autobus karosszériáját a város által készített tervek alapján és a város műszaki hivatala felügyelete mellett készítse el. Az új karosszériák, amelyek előreláthatólag három héten belül elkészülnek, alacsony lépcsővel fognak bírni, hogy a közönség könnyen szállhasson fel, vagy le az autobuszról.

— Ma érkeznek meg a bombavető új repülőgépek. Bucurestiből jelentik: Mára várják a pipera erodromba azoknak a román bombavető repülőgépeknek a megérkezését, amelyek tegnap indultak el a Páris melletti lebourgei repülőtérről, Georgiu ezredes vezetésével.

— A temesvári Tábla felmentette a választási visszaélésekkel vádolt Gheorghiu ujaradi járásbíró. Annak idején nagy feltűnést keltett, hogy az aradi törvényszék választási visszaélések vétsége miatt 5000 lej pénzbírságra ítélte Gheorghiu Achil ujaradi járásbíró, aki ellen a nemzeti-parasztpárti választók feljelentésére indult meg az eljárás. Az ügy felebhezés folytán a temesvári Tábla elé került, amely alaki hibák miatt megszüntette az eljárást és Gheorghiu-t az ellene emelt vád alól felmentette. Az ítélet indokolásában a Tábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ügyben a politikai üldöztetés jeleit látja. A Tábla felmentő ítélete ugy bírói, mint jogászai körökben általános megaláztatást keltett, annál is inkább, mert a fiatal járásbíró rehabilitálása folytán rövidesen magasabb pozícióba s mint bírói körökben tudják, a közelebb nyugdíjba vonuló Nagy táblabíró helyére, az ujaradi járásbíró élére kerül.

Nagyon fontos! Minden Aspirin-tablettán rajta van az „Aspirin 0.5“ felírás és a Bayer-féle eredeti csomagolásban (6 vagy 20 tableta) lesz árusítva.

— Felmentettek egy aradi soffórt, aki halálragaszt egy pécskai matróznát. Varga Lajos aradi soffór az elmúlt tavaszon a nagy-lak-pécskai országúton elütötte Lingurar Mózesné 70 éves pécskai parasztnőjét, aki nyomban szörnyethalt. Gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén indult meg az eljárás Varga ellen, akinek ügyét ma tárgyalta az aradi törvényszék Antonini—Moldovan-büntetőtanácsa. Az autó egyik utasa, Teodor Stopu kladovai görög keleti lelkész tanuvallo-mása és Demian Simon védőbeszéde után a törvényszék az ellehe emelt vád alól felmentette Varga Józsefet és az ítélet indokolásában kimondta, hogy a tragikus szerencsétlenség az asszony hibájából történt, aki a túlköles ellenére sem kerülte ki az autót, noha visszafordulva jól láthatta annak közeledését.

— Zöldszíni világitójelzőkkel lássák el a körforgalmi autbuszokat. A körforgalmi autbuszokat igénybe vevő közönség soraiból mindinkább kiesendül az az óhaj, hogy a város a körforgalmi autbuszokat a sötétség beálltával már messziről észrevehető világítójelzővel szereltesse fel. Különösen alkalmas volna erre a célra a zöldszíni és villanással átvilágított üveglap, amelyet az autbuszok élülős felső részén szerelnének fel s amely már kilométerekről jelezné az autbusz érkezését. Szántalanszor megtörténik ugyanis, hogy az autbuszokra várakozó közönség (főleg a külvárosi részen, legkivált pedig a Calea Saguna (Varjassy Lajos-uccában) nem tud tájékozódni, hogy a sűrűn közlekedő autók közül melyik a magánautó és melyik az autbusz s így száz közül legalább hetven esetben az történik, hogy az utas elunva a várást, talán egy fél perccel előbb gyalog vág az utnak, semmint az autbusz megérkezik. A külvárosból közlekedő autbuszokat megkülönböztetésül zöld karikával látták el. Ez a jelzés azonban csak nappal látható, miután pedig most már korán sötétedik, szükséges, hogy ezek az autbuszok este is megkülönböztethetők legyenek.

— **Ékszerlovaj cigányok.** Tegnap az aradi piacon a szolgálatot teljesítő detektivnek feltűnt, hogy egy cigánykülsőjű fiatalember feltűnő olcsó áron ékszereket akar értékesíteni. Igazolásra szólította fel a fiatalembert, aki azonban semmiféle iratot nem tudott igazolására felmutatni. Felvitték a II. kerületi rendőrségre, ahol azt vallotta, hogy Ardelean Vincének hívják és szabadhelyi illetőségű. Az ékszerekre vonatkozólag nem akart felvilágosítást adni, úgy, hogy mindinkább gyanús lett a cigánylegény. Ma Bugariu detektiv künnjárt Szabadhelyen, ahol megállapította, hogy tulajdonképpen Gruia Vincének hívják a cigányt, az ékszerek lopottak és azokat apjával, Gruia Györgyvel egyetemben emelte el valahonnan a tolvaj cigány. A nyomozás megindult, hogy az ékszereket (aranyláncok) hol lopta a Gruia apa és fia és nem-e terheli más bűn is lelkiismeretüket.

— **Orvvadászás címén feljelentettek egy aradi gazdálkodót és egy puskaművest.** Ciorogariu Jenő erdészeti felügyelőhöz feljelentés érkezett, amelyben a németszentpéteri vadásztársaság azt a vadat emelte Ghera Pál aradi gazdálkodó és Fenyő Alajos puskaműves ellen, hogy hétfőn az ő területükön tilosban vadásztak. A feljelentés ügyében Ciorogariu vadászati felügyelő megindította a vizsgálatot.

— **Templom- és zászlószentelés Resitán.** Vasárnap ment végbe Resitán ünnepélyes külsőségek között az ottani református egyház imaház-iskolájának és a ref. nőegylet zászlójának felszentelése. Az ünnepségen résztvett dr. Sulyok István ref. püspök is, aki szombat délután érkezett meg Resitára, ahol az állomáson az egyháztanács tagjai és a hatóságok fejei fogadták. Kevéssel ezután a resitai református egyetemen üdvözölték a püspököt, este pedig a vasgyári zenekar, valamint a resitai dalkörök szerenádót adtak dr. Sulyok István tiszteletére. Vasárnap a felszentelési ünnepség istentisztelettel kezdődött, amelyen a püspök mondott imát és Csermák Béla püspökhelyettes mondott ünnepi beszédet. Dr. Kecskeméthy István teológiai tanár és dr. Szabolcska László beszédei után a püspök felszentelte a templomot és a nőegyleti zászlót. A zászlóanyai tisztet Bálint Miklósné elnöknő töltötte be. Délben a hatóságok fejeinek és a különböző egyházak képviselőinek tiszteletét fogadta dr. Sulyok István, majd résztvett a tiszteletére rendezett 60 terítékes banketten. Délután látogatást tett a püspök, este pedig megjelent az „Oltenia“ nagytermében rendezett irodalmi estélyen, amelyen dr. Kecskeméthy István, Schwager Oszkárné, Tietz Margit, Schmidt Károly, Szombati-Szabó István, az ismert költő, valamint a vasgyári zenekar és a „Sängerbund“, „Eiserner Quartett“, valamint az „Allgemeiner Leseverein“ együttes dalkara működött közre nagy sikerrel.

— **Az angol munkáspárt nem zárja ki a kommunistákat.** Londonból jelentik: Az angol munkáspártnak vannak olyan szekciói is, melyek tulajdonképpen a kommunista párthoz tartoznak. A Birminghamban most folyó munkáspárti kongresszuson indítványt terjesztettek be ezeknek a kommunista szekcióknak a munkáspártból való kizárására. Ezt a javaslatot azonban a kongresszus többsége elvetette.

A váradi rendőrprefektus pereli a vádaskodó soffírt.

Biroságnál keres elégtételt Puticiu rendőrprefektus a kommunista-perben ellene elhangzott támadással szemben.

(Oradea—Nagyvárad, október 3.) Dr. Puticiu Traian, Nagyvárad rendőrprefektusa, aki, mint ismeretes, az elmúlt hetekben résztvett a berni rendőrkongresszuson, vasárnap hajnalban tért vissza külföldi utjáról. Hétfőn délelőtt már ismét elfoglalta hivatalát, majd fogadta a nagyváradi lapok rendőri rovatvezetőit, akik előtt nyilatkozatot tett azokra a támadásokra vonatkozólag, amelyek a kolozsvári kommunista per tárgyalása alkalmával Demkó József nagyváradi soffír vallomása alapján ellene elhangzottak.

— Távollétem alatt — mondta Puticiu Traian dr. — olyan brutális és durva váddal illették engem Demkó József soffír, amelyért csak a bíróság előtt vehetek magamnak elégtételt. Tisztviselő vagyok és a törvény ilyen körülmények között más eszközt, mint bírói eljárást, nem enged meg. A bizonyításra teljes felhatalmazást adok a bíróságnak. Meg vagyok győződve, hogy a páratlan igazságszolgáltatás tisztázni fogja ezt az ügyet, egyben pedig megtorolja ellenfeleim alapiatlan és galád rágalmaikat.

Fényes nappal kifosztottak egy aradi lakást.

Amíg a háziasszony egy órára távozott, elvitték lakásából az összes értéktárgyakat.

(Arad, október 3.) Ma délelőtt tizenegy és tizenkét óra között vakmerő betörést követtek el Aradon a Bulev. Carol I. (Erzsébetkörut) 46. számú házban. A város központjában, fényes nappal végrehajtott betörés nagy feltűnést és megdöbbenést keltett nemcsak a város lakossága körében, hanem a rendőrségen is. A betörésről tizenkét óra után értesítették az aradi államrendőrség ügyeletes tisztjét, **Danciu** komiszárt, aki több detektivvel ment ki a helyszínre. A helyszíni szemléből és a kihallgatásokból a következőket állapította meg a nyomozás:

Faludi Mártonné, akinek lakásába betörték, tizenegy órakor elment hazulról, bezárta lakását, elreteszelt az ajtót és tizenkét órakor tért vissza. Megdöbbenve látta, hogy lakásának ajtaját felfeszítették és bent a szobákban feltörték az összes szekrényeket, kidobáltak minden holmit a fiókokból és minden

értékes tárgy, ruhanemű, ékszer és fehérnemű eltűnt. Érdekes, hogy a betörők olyan észrevétlenül dolgoztak, hogy egyetlen lakó sem vett észre semmit. Valószínűnek tartják, hogy ketten, vagy hárman lehettek, mert az ellopott holmikát egy ember nem vihette el.

Egyik lakó vallomásából kiténik, hogy már a reggeli órákban egy gyanús kinézésű ember járt az udvaron. Sikertült az illetőről pontos személyleírást szerezni és ezen az alapon folyik tovább a nyomozás. A betörők semmiféle hünjelet nem hagytak maguk után, munkájukból csupán annyit tudtak megállapítani, hogy primitív eszközökkel dolgoztak. A ma esti órákban több gyanús egyént előállítottak, akik azonban tagadják, hogy részesei volnának a délelőtti elkövetett betörésnek. A nyomozás a legnagyobb apparátussal folyik tovább.

— **Egy uriaszony borzalmas öngyilkossága.** Budapestről jelentik: A Nyugati pályaudvaron, az utazóközönség szemeláttára egy ismeretlen, gyászöltözötű uriaszony a szobi gyorsvonat elé vetette magát és meghalt. Táskájában tizennégy pengő és egy bucsulevelet találtak, melyben azt írja, hogy nem tudja elviselni egyetlen fia halálát s efeletti buskomorsága miatt vet véget életének. Az öngyilkos nevét még nem tudták megállapítani.

— **Súlyos büntetésre ítélték a budapesti kivándorlási panama vádlottait.** Budapestről táviratozzák: A budapesti büntetőtörvényszék ma délután hirdette ki ítéletét a nagy szenzációt keltett nagyszabású kivándorlási panama ügyében. A törvényszék **Bruckner József** hetvenhat rendbeli család és kivándorlásra való csábítás büntetésében találta bűnösnek és ezért két és fél évi börtönre és 1000 pengő pénzbüntetésre, **Mahig János**, **Esinger Ferenc**, **Kaufmann Antal**, **Emesz György**, **Szabó Gyula**, **Gaál László** és **Krausz Aurél** vádlottakat pedig hasonló bűncselekményekért háromtól tíz hónapig terjedő börtönre, **Kleva Márton** havi, **Kleva Gizellát** pedig ugyancsak kivándorlásra való csábítás miatt másfél évi börtönre ítélte. Vádlottak az ítélet ellen felebbezést jelentettek be.

— **Becsapták a magyarokat az amerikai Kossuth-szoborral.** Newyorkból jelentik: Az idén leleplezett Kossuth-szobor már töredezik és repedezik. Megállapították, hogy a megrendelő magyarokat becsapták és bronz helyett ócskavasból öntötték a szobrot, amelynek újraöntése hatezer dollárba kerülne. A hatóságok kijelentették, hogy ha a Kossuth-szobrot nem öntik újra, el kell távolítani helyéről.

— **Megtörtént Csicsibu trónörökös esküvője.** Londonból jelentik: Tokióból jelenti egy szikratávirat, hogy csütörtökön volt Csicsibu trónörökös esküvője **Sasuko Macsodaiva** kisaszonnyal, a washingtoni japán nagykövet tizenkilenc éves leányával. Reggel kilenc órakor udvari hintó vitte a mátkapárt a nap istennőjének szentélyébe, ahol az esketést szertartás történt. Tokio örömmámorban uszik, messze vidékekről sereglett a nép a fővárosba, hogy lássa a lakodalmas ünnepet.

— **Herriot Berlinben bujja a könyvtárakat.** Berlinből jelentik: Herriot francia kultuszminiszter Berlinbe érkezett. A miniszter elzárkózott minden ünnepeltetéstől és hivatalos fogadtatástól. Egész nap a berlini könyvtárakat látogatta és ott tanulmányokat végez **Beethoven** életéről, amelyről könyvet akar írni. A kultuszminiszter még sehol hivatalos látogatást nem végzett.

— **Orvosi hír.** Dr. Krauss, sebész-őrvos, külföldről visszajött. Rendel Bulv. Reg. Ferdinand 43., délután 3—5.

— **Testnevelési intézet a Kulturpalotában.** **Pellegrini** vívómesternél.

— **Dr. Tesic** bőrgyógyász külföldről hazakerkezve újra rendel.

— **RÁDIÓMŰSOR.** Csütörtök, október 4. Wien

— **Grác.** (Romániai idő.) 20.30. Hangverseny. — **Berlin.** 21.30. Szimfonikus hangverseny. — **Frankfurt a. M.** 22.15. Tarka est. — **Leipzig.** 21.30. Hangverseny. — **Milánó.** 21.50. Operaelőadás. — **München.** 21.05. Hangverseny. — **Nápoly.** 21.50. Operaelőadás. — **Pozsony.** 22. Szimfonikus hangverseny. — **Prága.** 23.20. Gramofonzene. — **Róma.** 22. Operettársulatok. — **Zágráb.** 20.30. Szimfonikus hangverseny. — **Budapest.** 10.30, 12.45 és 16. Hírek, közgazdaság. 19. Magyar nótáest. 21.50. Hangverseny. 23.10. Gramofonzene.

eschslovákiai cipőgyár lerakata e hó közepén

NYILIK MEG ARADON

Piata Avram Iancu 21. színházzal szemben.

Sárga kanná,
fekete sávvá!

**Elpusztulnak legyek, szúnyogok, hangyák,
poloskák, svábbogarak, molyok, bolhák stb.**

Óvakodjunk az utazatóktól! Csak eredeti, plómbált Flit-kannát fogadjunk el!

Nizárolagos vezérképviselő!
Drogherie Standard
Mozdonyúti, 2. Sztrada Zorilor

500.

Rádióbeszélgetés a Berlin fölött lebegő Zeppelinel.

Berlin főpolgármestere üdvözölte a léghajót, mire Eckener dr. rádión válaszolt. — Aradon is hallották az érdekes beszélgetést.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A „Graf Zeppelin” ma hajnali három órakor Kelet-Friesland, majd Bréma, háromnegyed ötkor Schleswig, hatkor pedig Kiel felett repült el. Utána Hamburg, nyolckor Wittemberg felett repült a léghajó Berlin irányába, majd kilenc óra két perckor a német főváros fölé érkezett. Berlin felett Eckener dr. rádióba üdvözlő beszédet mondott, a melyet a világ minden táján lehetett hallani. A beszéd előtt a berlini (Königswusterhausen) rádióállomás a város felett lebegő léghajóra továbbította Berlin főpolgármesterének üdvözlését Zeppelin grófnak és Eckener dr.-hoz. A harmadik felszólításra végre válasz érkezett a Zeppelintől és Eckener dr. jól hallható hangon a következőket mondotta:

— Kedves hallgatók és hallgatónőim! Köszönöm a birodalmi főváros üdvözlését, a melyet a főpolgármester ur továbbított Zeppelin grófnak és nekem.

Ezután technikai felvilágosításokkal szolgált, hogy miért adott választ csak a harmadik felszólításra. Közölte szaktengeri utjának

eredményét. Elszállt Bréma felett reggel 3 órakor és 4-kor megkapta Bréma rádióüdvözlését. Sajnos, Königsberg felett elrepülni nem fog, mint azt onnan kérdezik. Valószínűleg Anglia felé indul.

Eckener beszéde után a berlini állomás a Deutschland-dallal fejezte be az érdekes leadást, amelyet az aradi rádióhallgatók is élveztek.

Ma délelőtt kilenc órakor számtalan repülőgéptől kísérvé érkezett meg Berlin fölé a „Graf Zeppelin”-léghajó. Az uccákon hajnal óta százazrekre menő tömeg várta az ünneplés pillanatát. Az uttesteket, ablakokat és a háztetőket teljesen ellepték a kíváncsi emberek, akik percekig tartó üdvözléssel fogadták a méltóságos ringódással érkező léghajót. A Graf Zeppelin előbb nagy kört írt le a német főváros felett, majd az elnöki palota fölé ereszkedve, alig ötven méter magasból piros rózsakoszorút dobott le. A léghajó fedélzetéről Eckener megafonon üdvözlőbeszédet intézett a tömeghez, amely óriási lelkesedéssel ünnepelte a Graf Zeppelin utasait.

SPORT.

Tizenöt esztendő az aradi Gloria-CFR.

Nagyszabásu jubileumi ünnepséggel üli meg az egyesület fennállásának másfél évtizedes évfordulóját.

(Arad, október 3.) Arad sportéletének vasárnap értékes ünnepnapja lesz: az aradi Gloria-CFR. üli meg fennállásának tizenöt esztendő évfordulóját. A jubiláló egyesület ünnepi keretben kívánja megünnepelni a másfél-évtizedes multat és nagyszabásu programmal dolgozott ki a jubileumi napra, amelynek védnökéül az aradi gör keleti püspököt, dr. Comsa Gy. Gergelyt kérte fel a Gloria-CFR. vezetősége.

A Gloria-CFR., mint Gloria, a románság sporttömörülése, még a háboru előtt nyert létjogosultságot az impérium utáni első időkben pedig az államvasuti üzemekben dolgozó sportifriák egybehozásával a Gloria-CFR. nevet vette fel és ezzel az egyesület rohamos fejlődésnek is indult. Hosszu időközön keresztül veretlen bajnokcsapata volt Aradkerületnek, az országos válogatottba állandóan adott játékosokat s egész Romániában elismert névre tett szert az aradi Gloria-CFR. együttese, amelyben, mint reprezentatív játékos, igen sok magyar fiu is szerepelt ebben az időben, sőt ma is. Az egyesület focibajnokságán kívül igen tevékeny munkát fejtett ki az uszásban és a vívásban, de több más sportág műveléséből is jelentékenyen kiveszi részét.

A jubileumi nap ünnepi programja vasárnap délelőtt 10 órakor gyülekezéssel kezdődik az egyesület pályáján. A megjelentek fél 11 órakor a katedrálisba vonulnak, ahol ünnepélyes zászlószentelés lesz. Az egyesület azután fél 12 órakor testületileg a városházára vonul s a nagyteremben diszgyűlést tartanak

Comsa Gy. Gergely dr. püspök elnöklése alatt. Délután 2—3 óra között a Gloria-CFR. pályáján különböző testgyakorlási és atletikai számokat bonyolítanak le, 3—4 óra között az 1913-as Gloria és a pesti Petru Major közötti meccs megvitatása. 4 órakor a belgrádi Beogradsky és a Gloria-CFR. csapatai mérkőznek, este 9 órakor pedig bankett (a Kánya vendéglőben) fejezi be az ünnepi programot.

O Magyar atléták győzelme Modenában. Modenából jelentik: Az atlétikai versenyen induló magyar atléták a magasugrásban főlegnyesen győztek. Késmárki 185 centimétert ugrott. A rudugrásban Karlovits 340 centimétert ugrott, a diszkoszvetésben Egri 44.98 métert dobott.

Egy forradalmi portré.

Hogyan lett a vörös terrorista Lakos Györgyből oradeai rendőrtiszt?

A cluji kommunistaper főtárgyalása alkalmával, mint emlékeztetés, néhány nappal ezelőtt kihallgatták Lakos György volt nagyváradi rendőrkormányzó, aki a vádlottakat embertelenül kínozták és így csikart ki tőlük olyan vallomásokat, amelyek egy szava sem volt igaz. Az egyik pozsonyi lap most leleplezi ezt a Lakos Györgyöt és részletesen ismerteti a váradai rendőrtiszt előéletét, amely bővelkedik fordulatokban és — véres büntetéseiben.

Lakos György — írja a pozsonyi lap — azonos azzal a Lakossal, aki a magyar proletárdiktatúra előtt a pozsonyi katonarendőrség tagja volt,

ÉRETTSÉGI RE

középiskolai, polgári és magánvizsgákra előkészítő: 3884

GALGÓCZY Magántanfolyam,
BUDAPEST, VIII. Mária Terézia-tér 3.

Legolcsóbban vásárolhat Szántó és Komlós ruhaáruházában ARAB, Színház-épület.

Férfi öltöny gyapjú szövettől	— — —	L. 1450
Fü öltöny gyapjú szövettől	— — —	„ 1150
Gyermek öltöny gyapjú szövettől	— — —	„ 650
Őszi és téli dublé kabát	— — —	„ 1750
Fekete téli kabát bársony-gallérral	— — —	„ 2050
Fekete téli kabát szörme-gallérral	— — —	„ 2850
Rövid gazdász kabát szörme-gallérral	— — —	„ 1750
Rövid gazdász kabát saját gallérral	— — —	„ 1250
Férfi divat bunda teveszőr béléssel	— — —	„ 3800
Férfi fregoli raglán	— — —	„ 1650
Fü téli kabát	— — —	„ 1100
Gyerek téli kabát	— — —	„ 850

Nagy választék bőrkabátokban, szőrme bekecsében, bundákban, divatöltönyökben, iskolai egyenruhákban. Külön mértékosztály. 5207

a kommunizmus alatt pedig Ligetfalun teljesített szolgálatot és több csehszlovák katonát kivégeztetett. Ez a Lakos György változatos, de sötét multra tekinthet vissza. Közvetlenül az 1918-as forradalom előtt került Pozsonyba és a melle tele volt aggatva a legkülönbözőbb kitüntetésekkel. Még a nagy tolongásban, amely a forradalom előtti napokban a pozsonyi kaszárnyákban volt, is feltűnt ez a rendkívül sok kitüntetés és Lakost tartóztatták. Később, még nem tudni milyen módon, szabadlábra került és a forradalom után magyar nemzetőrséghez csapott fel. Cseklészet teljesített szolgálatot, ahol valóságos réme lett a községnek. Amikor a csehszlovák csapatok bevonultak Pozsonyba, Lakos átment Ligetfalura és a hajósegylet házában ültette fel „főhadiszállását”. Innen intézte néhány cimborával együtt hirhetté vált rekviráló utjait Oroszvárra, Köpcsénybe és a többi községbe. A magyar kommunizmus alatt politikai megbízottá vergődött fel Ligetfalun és hősies működése abból állt, hogy a kommunista fogságba került és onnan megszökött csehszlovák legionistákat a legkegyetlenebb módon kivégeztette. Még maig sem lehetett ellenőrizni, hogy hány emberélet szárad a kezén, aki a maga titokzatos módján a román rendőrséghez is hozzáférközött és állást is szerzett magának.

Közgazdaság.

Zürichben 3.16, Párisban 15.50 a lei.

Helyi valutaárak. (Október hó 3.)

Kifizetések: Berlin 39.56, Newyork 165.50, London 803.75, Páris 6.49, Milanó 8.69, Prága 4.91.50, Budapest 28.91, Zágráb 2.91.50, Bécs 23.35, Zürich 31.90. — Árú: Márka 39, dollár 164, angol font 7.95, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 4.95, pengő 29.10, dinár 2.90, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31. — Pénz: Márka 38.50, foillár 163.50, angol font 790, francia frank 6.46, olasz lira 8.60, cseh korona 4.90, pengő 28.90, dinár 2.85, osztrák schilling 23.30, svájci frank 30.50. Irányzat: tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Október hó 3.)

Berlin 123.77.50, Amsterdam 208.35, Newyork 519.50, London 2519.25, Páris 20.32, Milanó 27.15.50, Prága 15.40, Budapest 90.58, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.16, Varsó 58.25, Bécs 73.13.

Zürichi tőzsdezárlat. (Október hó 3.)

Berlin 123.77, Amsterdam 208.40, Newyork 519.55, London 2519.75, Páris 20.32, Milanó 27.16, Prága 15.40, Budapest 90.59, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.16, Varsó 58.25, Bécs 73.14.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Október hó 3.)

Devizák: Páris 6.46.50, Berlin 39.43, London 801.75, Newyork 165, Milanó 8.65, Zürich 31.84, Prága 4.90.50, Bécs 23.30, Budapest 28.82, Varsó 18.80. — Valuták: Napoleon 640, márka 39.10, léva 1.20, török lira 0.86, angol font 797, francia frank 6.47, svájci frank 31.40, olasz lira 8.58, drachma 2.12, dinár 28.90, dollár 163.90, lengyel zloty 18.20, osztrák schilling 23.20, pengő 28.85, cseh korona 4.90.

Női kabátokban és szőrmebundákban feltűnően olcsó vásárol:

Crep de chin ruhák ... Lej 1500-tól
 Divatköpeny gyapju köntös körméből ... Lej 1200-tól
 Kasha kabátok ... Lej 1800-tól
 Bakfistéli kabátok divat szőrmevel ... Lej 1700-tól

PLESZ GYULA

női felöltő és szőrmeárnyékában, a színház hátsó bejáratával szemben.

Női téli kabátok divat szőrmevel ... Lej 1900-tól
 Szövet ruhák ... Lej 600-tól
 Silelektra bunda ... Lej 6500-tól
 Divatbundák ... Lej 8000-tól

Kérem a címre figyelni!

Saját érdekében győződjön meg utólréhetetlen versenyképességéről!

Kérem a címre figyelni!

NYILTÉR.

E rovat alatt közlésekért nem vállalunk felelősséget.
ÉRTESETÉS!

A „Danubia Román Általános Biztosító R. T. Igazgatósága értesíti ügyfeleit, hogy az aradi vezérügynökségét (Str. Eminescu 15.) sz. alól (Timișoara, Bul. Reg. Ferdinand No. 5.) a temesvári központhba helyezte át, és így a további beíratásokat direkt a központ fogja incassálni, olyan formán, hogy minden biztosított félnek postán fogja a tagdínyugtaát kiküldeni posta utalvány kíséretében.

Arad, 1928. október 3.

Tisztelettel:

„DANUBIA”

Román Ált. Biztosító R. T.
 Timișoara.

5334

Bolthelyiség

a Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiac legélénkebb helyén,

november 1-re kiadó

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
 Cenzurat: Prefectura Judetului.

40 lejt takarít meg,
 ha

az „Aradi Közlöny”-re

előfizet;

mert ha naponta példányonként veszi meg,
 havonta 130 lejt ad ki, míg

az előfizetés csak 90 lejt

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 3. Melve 10 Lej A legkisebb hirdetés ára 10 szóle hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel k-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűvezt, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesznek fel. Csak válaszleveggyel ellátott kérdézköndésre válaszolunk. Ajánlatok, jellegű levelek továbbítására megfelelő postabérléve csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

ÖSSZETÖRT lelkemet szeretném ki-menteni a kintenger hullámsírjából. A megmentés egyik módjának találcám a levélbeni eszmecsere váltást. Kérem azt a férfit aki segédkezett akar nyu-teni egy elsüllyedő lélek megmentésé-
 ben, írjon az Aradi Közlöny kiadója-
 ba „Szenvedés leánya” jellegre. 5339

ALKALMAZÁS.

UTAZÓK, kik jól jövedelmező cikket mellékesen magukkal vinni óhajtanak jelentkezzenek. Cím Rudolf Mosse hir-
 detőben. 1090

NAGY gyakorlattal bíró, németül be-
 szelő sofför bankszolgának kerestetik.
 Poigárt T. Karékpénztár. 5333

NÖTLEN SOFFÖR, kinek luxusközi ke-
 zelésében gyakorlata van, lakással,
 kocsittal, teljes ellátással és fizetéssel
 állandó állást kap. Cím az Aradi Köz-
 löny kiadóhivatalában. 280

MEGBIZHATÓ idősebb irodai tisztát jó
 bizonyítvánnyal, raktárnok vagy raktár-
 kezelő esetleg telephimnesteri vagy ehhez
 hasonló állást keres. Szíves megkeresé-
 süket az Aradi Közlöny kiadóhivatalá-
 ba kérek 5336

INTELLIGENS, fiatal sofför, javításhoz
 értő, állást keres. Elmegy vidékre is.
 Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5336

URILEÁNYOKAT felvesz tökéletes var-
 rás és szabás tanításra Salon Ida, Str.
 Bucur 15-17. 10506

MINDENES szakácsnő kéttágu család-
 hoz azonnal felvétetik. Strada Ciocnea
 (Pölténber-u.) 5. 5341

VÉTELÉSELADAS.

PÉNZSZEKRENYEK, íróasztalok, lám-
 pák, szalagarmatúra, Marta hengerek,
 olcsón eladó. Aradi Hitelbank r. t. Sa-
 lac-ucca 6. 5335

150 BIRKA eladó. Érdeklődni Löbl hir-
 lapirodában Arad. 5338

KÉT szakkandalló eladó. Cím az Aradi
 Közlöny kiadóhivatalában. 5340

MEGBIZOIM részére keresek különböző
 antik szalónokat. Salvóniá bizemánvi üz-
 let Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Nen-
 uan-palota. 1000

Lutiwák József cégnél

v. Asztalos S.-u.

élő és friss duna! hal
 állandóan kapható. Szárazhal angroban.

Árverési hirdetés.

F. évi október 6-án délelőtt 11 órakor
 dr. Bogdan Virgil közjegyző irodájában
 (Arad, Str. Horia No. 2.) különböző ék-
 szertárgyak nyilvános árverésen a leg-
 többet ígérnök készpénzfizetés ellené-
 ben el fognak árvereltetni. 5332

Vezető asztalosmestert,

önálló munkaerőt, comerce és
 félcmerce hálószobák tömeg-
 zvártásában, munkabeosztásban,
 sablonok és modellek készítésé-
 ben teljesen perfekt, nagy gyár
 fix fizetéssel, termelési jutalék-
 kal és természetbeni járandó-
 sággal

azonnal felvesz.

Csakis teljesen perfekt, hosszabb szol-
 gálati bizonyítvánnyal rendelkező önálló
 vezető mesterek küldjék be ajánlatukat
 igényeik megjelölésével a Hegedüs Hir-
 lapiroda, Oradea, „Butorgvár” jellegre.
 Uevanoda kérünk ajánlatot használt, de
 teljesen jókarban levő GYALUPADOK-
 RA, asztalos szerszámokra és vaseny-
 vező bakkokra 5270

Bogyó A.

Strada Eminescu 13.

RÉZHÁLÓ BERENDEZÉS, mahagoni és
 faragott szalónok, kristálycsillár, Bie-
 dermayer szalón, vitrinek, antik asztali
 lámpák, gyönyörű réz óra és girándok,
 antik comódok, órák, asztalok, szönye-
 gek, velencei és aranyozott consol tük-
 rök, női bundák, festmények, férfi ru-
 hák, csipkesálak, fali etazserok, majoli-
 kák, márkás porcellánok, kararai már-
 ványasztatok, bronz figurák, függönyök,
 store, kredencek, zongorák, hegedü,
 cselő, fali tálak, márványoszlop stb.
 eladók. Salgóné özománvi üzlete Arad,
 Strada Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-
 paioa. 1000

MACULATURA PAPIR 5 klgros csoma-
 gokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-
 hivatalában. 500

ÜZLETEK.

BIZTOS EGZISZTENCIA, Tégláégető-
 gyár, 60 év óta fenálló, jó környékkel,
 könnyű feltételekkel jutányosan eladó.
 Ehlingnél, Sápnetruerman. 5328

Pulloverek, szavterek és kabátok női, férfi 290, gyermek 170 lejtől!
 Női angol harisnya orrasi választékban má... 40 lejtől!
 Chemizeti cerna női harisnya: Uszasz színből... 48 lejtől!
 Belföldi női harisnya 20 lejtől! Szalák már 76 lejtől!
 Selyem reformnőrág 116 lej, pamut reform 55 lej!

MUZSAY JÓZSEF ARAD, színházszal szemben

Őszi és téli árjegyzék:

Férfi öltöny tiszta gyapju L.	1750	Iskola öltöny előírás szerint L.	1600
Férfi öltöny divatszínben...	2450	Börkabát ia. minden színben	3900
Sötétkék és fekete öltöny ia.	2750	Fregoli raglán...	2000
Őszi és téli felöltő...	1950	Gummi kabát ...	800
Ulster-Double ia. ...	2450	Trench-coats ia. ...	2500
Fekete féll kabát szőrme sál gallér	2650		

Divat szabóság! 4818 Anzol posztó raktár.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
 Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

Bank kölcsönök

aradi házakra és környékbeli földbirto-
 kokra elsőhelyi betáblázás mellett a leg-
 előnyösebb feltételekkel folyósítottak.

HAASZ ALBERT Irodája Arad,
 Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. szám.

Ujmikalakán
2 szobás kerti magánház
 részletfizetésre

olcsón eladó,
 jobb oldal első ucca, Kiss. 5240

**Intel-
 ligens gépez,**

aki a gazdasági gépek, valamint a gőzeke-
 gépek kezeléséhez és vezetéséhez ért, jó
 bizonyít-
 ványal, **felvétetik.**

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5390

Regatul Románia.

EDICT DE LICITAŢIE.

in reprezentanța a Institutului
 „Victoria” filiala Buteni, dr. Aurel
 Grozda avocat in Buteni m'a re-
 cercat, că pe lângă intervenirea mea
 se vând 1/2 porțiune din Cazanul Rus
 ton Proctor Nr. 2094—1897. in va-
 loare de 80.000 lej și 1/2 porțiune din
 batoză calcafoare de treerat „Ma-
 gyar Allami Vasvázu” No. B. 2297
 in valoare de 60.000 lej, apoi 1/3 por-
 țione din purificator de trifoi fabricat
 „Hofer și Schrant” in valoare de
 30.000 lej, care este depus ca amănet
 din partea alui Persida Stan născută
 Zimbran pentru acoperirea impru-
 mutului de 170.000 lej, in senzul Le-
 gei comerciale §-ul 305, 306, 307,
 dorește a-le vinde pentru incasarea
 creanței de sus spre care scop pen-
 tru vinderea porțiunilor alui Persida
 Stan născută Zimbran din obiectele
 de mai sus in licitație publică a-m
 hotărât ziua de 5. Octomvrie 1928.
 după amează-zi la oarele 3 in Buteni
 in biroul meu oficios, cu care oca-
 ziune aceste porțiuni se vor vinde și
 sub prețul estimal in senzul art. LX.
 din 1881. plus oferentului pe lângă
 intervenirea mea.

Mașinele ce se vând se pot privi
 pe lângă intervinirea directorului
 filialei Institutului „Victoria” din Bu-
 temi.

Data in Buteni, la ziua 27. Douzeci
 și șapte a lunei Septemvrie anul 1928.
 Unamienouășutedouăzecișiopt.

Notar public:

Dr. Roman.

5329

ARADI POLGÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Részvénykibocsátási hirdetmény.

Van szerencsénk tisztelt részvényeseinkkel közölni, hogy az 14082-1928. számú miniszteri engedély, valamint a folyó évi január hó 29-én tartott rendes évi közgyűlés határozata szerint nyert felhatalmazásunk alapján intézetünk részvénytökéjét

30,000.000 leire

emeljük fel.

Minden régi részvényesnek jogában áll minden részvénye után egy darab új részvényt átvenni. Az átvételi ár

a	80 lei n. é. részvények után	120 leiben és	5 lei kibocsátási költségben,
a	400 „ „ „ „	600 „ „	20 „ „ „
a	2000 „ „ „ „	3000 „ „	100 „ „ „

állapított meg.

Elővételi jog **a mai naptól kezdve november hó 1-ig** gyakorolható a régi részvényeknek lebélyegzés végetti bemutatása ellenében. Az új részvények az elővételi jog gyakorlásakor fizetendők be egyszerre teljes összegükben. Az elővételi jog gyakorlása és az új részvények befizetése főintézetünkönél Aradon, vagy Almáskamarás, Engelsbrunn, Elek, Glogovatz, Gottlob, Grabatz, Grossjetscha, Guttenbrunn, Lenauheim, Lippa, Marienfeld, Neuarad, Neubeschenowa, Neudorf, Neupanat, Orczydorf, Pankota, Perjamosch, Sanctanna, Sanctmartin, Schöndorf, Triebswetter, Tschanad, Wiesenheid, Világos, Zaderlach-on lévő fiókjainknál eszközölhető.

Az új részvények az 1929-ik üzleti év nyereségében részesednek. Az új részvények befizetése után 8%-ot térítünk a befizetés napjától f. é. december 31-ig.

A teljesen befizetett új részvények 1929. január 1-től mindenben egyenlő jogúak a régi részvényekkel.

A kibocsátandó részvények árából részvényenként a névérték a részvénytökéhez, a fennmaradó összeg pedig, a kibocsátási költségek levonása után, a tartalékalaphoz csatoltatik.

Azon megmaradt új részvények felett, melyeket a részvényesek nem vettek át, valamint ezen kibocsátás teljes keresztülviteléhez szükséges részvények felett — az előlhiivatkozott közgyűlési felhatalmazás alapján — az igazgatóság jogosított rendelkezni.

Végül figyelmeztetjük tisztelt részvényeseinket, hogy a még e hóban tartandó rendkívüli közgyűlésnek indítványozni fogjuk, miszerint 10 darab 80 lei n. é. ötöd részvény egy darab 1000 lei n. é. részvénné és 2 darab 400 lei n. é. részvény ugyancsak egy darab 1000 n. é. részvénné vonassék össze. Ennek folytán ajánlatos, hogy minden részvényes olyképp egészítse ki részvényeit, hogy páros számú 400 lei n. é. vagy tizzel osztható számú 80 lei n. é. (ötöd) részvénnel bírjon.

Arad, 1928. évi október 4-én.

**Az Aradi Polgári Takarékpénztár R. T.
Igazgatósága.**